

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
<u>A: Bestuursverslag</u>	4
1. Juridische structuur	5
2. Organisatiestructuur en onderwijs	6
2.1 Kerntaak en missie	6
2.2 Visie en collectieve ambitie van onderwijscentrum de Berkenschutse	6
2.3 Afdeling SO	7
2.4 Afdeling VSO o, a t/m e en AOT	7
2.5 AOT	7
2.6 VSO f	7
2.7 DAB	8
2.8 Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie	8
3. Kengetallen	10
3.1 Inschrijving leerlingen schooljaar 2015-2016	10
3.2 Kengetallen 2016 algemeen	10
3.3 Kengetallen 2016 Dienst Ambulante Begeleiding	10
3.4 Kengetallen 2016 Arbeidsonderzoek – en trainingscentrum(AOT)	11
3.5 Kengetallen personeel 2016	11
4. Passend onderwijs	12
4.1 Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs	12
4.2 Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs	12
5. Ontwikkelingen en verbeteragenda	13
5.1 Cultuur	13
5.2 Kwaliteit	13
5.3 Professionele leergemeenschap	13
5.4 Innovatie	13
6. Continuïteitsparagraaf	15
6.1 Risico's en aandachtspunten	15
6.2 Meerjarendoorkijk	17
6.3 Interne risicobeheersing –en controlesystemen	19
6.4 Rapportage toezichhoudend orgaan	19
6.5 Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs	20
7. Financieel beleid	21
7.1 Financiën op balansdatum	21
7.2 Vergelijking cijfers 2016 ten opzichte van 2015	23
7.3 Vergelijking cijfers 2016 ten opzichte van de begroting 2016	24
7.4 Vergelijking begroting 2017 ten opzichte van realisatie 2016	25
7.5 Treasuryverslag	25

<u>B: Jaarrekening</u>	26
Grondslagen voor de jaarrekening	27
MAB Model A Balans	29
MB Model B Staat van baten en lasten over 2016	31
MC Model Kasstroomoverzicht 2016	32
VA Vaste activa	33
VV Voorraden en Vorderingen	36
EL Effecten en Liquide middelen	38
EV Eigen vermogen	38
VL Voorzieningen	41
KS Kortlopende schulden	42
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	43
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2016	44
OB Overheidsbijdragen	44
AB Andere baten	46
LA Lasten	47
FB Financieel en buitengewoon	52
Winstbestemming	53
Gebeurtenissen na balansdatum	53
<u>C: Overige gegevens</u>	54
Statutaire regeling resultaatbestemming	55
Ondertekening	55
Controleverklaring	56
<u>D: Bijlagen</u>	60
Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon	61
Bijlage 2: Organogram De Berkenschutse	62
Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen	63
Bijlage 4: Verloop projecten	64
Bijlage 5: OC&W bijlagen	65
Bijlage 6: Model G verantwoording subsidies	66
Bijlage 7: Weergave rapportage volgens WNT	67
Bijlage 8: Ken- en Stuurgetallen	69

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Stichting Kempenhaeghe inzake De Berkenschutse. In het verslag leest u hoe wij onze visie en collectieve ambitie in de organisatie vertalen naar onderwijs. In de jaarrekening maken wij inzichtelijk wat de financiële consequenties van dit beleid zijn en waar de werkelijke cijfers afwijken van wat is begroot.

In 2016 hebben we onze blik vooral gericht op het verder verhogen van de kwaliteit, het cyclisch werken aan de hand van data en het vergroten van professionaliteit. Zaken zijn meer in lijn met elkaar gebracht: onderwijskundig-financieel-personeel-ondersteunende processen.

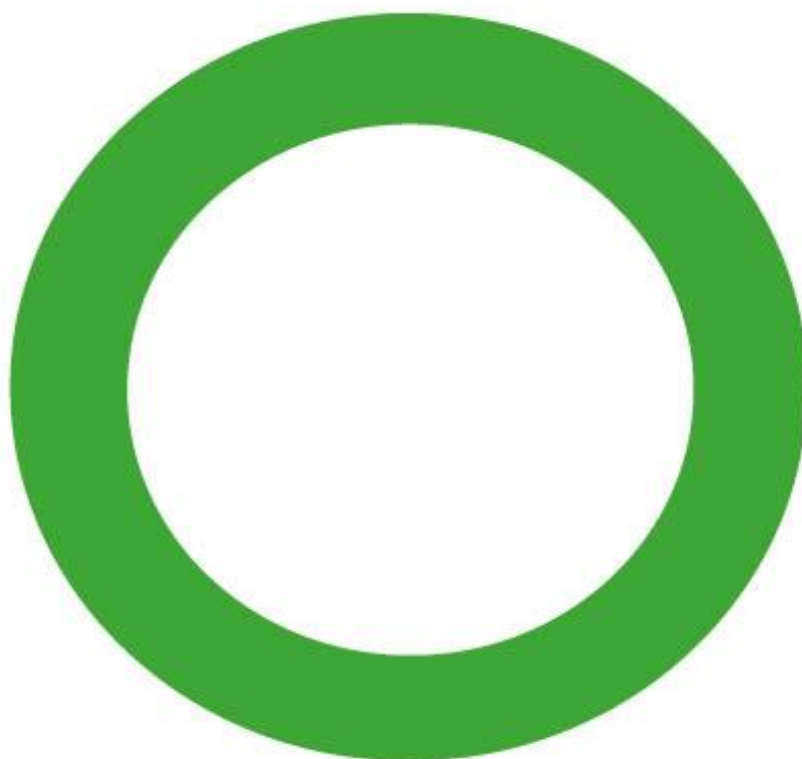
Spannend blijven de effecten van Passend Onderwijs. Er werd een sterke daling van de leerlingaantallen verwacht. Dit blijkt nu mee te vallen. Wel is er een verschuiving zichtbaar: relatief is er groei in de SO en krimp bij Havo/ VWO. Ook de intensiteit van de ondersteuningsbehoefte van leerlingen wordt complexer. In de samenwerkingsverbanden dragen we pro-actief bij aan het schakelen tussen (voortgezet) speciaal onderwijs en regulier onderwijs.

De samenwerking met Kempenhaeghe kreeg meer vorm, er is nieuw beleid geformuleerd rondom onze gezamenlijke kernwaarden. De Berkenschutse is zichtbaar als een van de 5 centra van Stichting Kempenhaeghe met verbinding in de ondersteunende diensten en op het gebied van expertiseontwikkeling.

De Ambulante Dienst groeit gestaag door naar het verwachte aantal begeleide leerlingen. Samen met onze collega-school De Waterlelie zetten zij in het LWOE de begeleiding aan kinderen met epilepsie op de kaart in Nederland.

Ook op het gebied van onderzoek zijn er interessante ontwikkelingen, we zoeken naar innovatie en ontwikkeling. Tijdens onze druk bezochte seminars delen we kennis en expertise.

Kortom we zijn volop in beweging, ik wens u dan ook veel plezier met het lezen van ons verslag

A. Bestuursverslag

.....

1. Juridische structuur

De Stichting Kempenhaeghe beheert:

- Epilepsiecentrum Kempenhaeghe te Heeze, waartoe tevens behoren de Hans Berger Kliniek te Oosterhout, locatie Kloostervelden (voorheen Providentia), Centrum voor Slaapgeneeskunde (CSG) en Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen te Heeze.
- Onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse te Heeze, school voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

Dit jaarverslag omvat de activiteiten en de financiële consequenties hiervan voor onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse. Epilepsiecentrum Kempenhaeghe (inclusief de diverse onderdelen) maakt een afzonderlijk jaarverslag. Daarnaast wordt nog een geconsolideerde jaarrekening gemaakt van de totale Stichting.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087534.

Nauw verbonden aan de Stichting zijn:

- Stichting Berkenschutse A.O.T: voor de begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen met epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening en/of een autisme spectrum stoornis.
 - In 2016 is de Stichting Vrienden van De Berkenschutse geliquideerd en opgegaan in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe. De (beperkte) middelen zijn overgedragen.

Het organogram is als bijlage 2 opgenomen achter in het jaarverslag.

2. Organisatiestructuur en onderwijs

2.1. Kerntaak en missie

Doelstellingen volgens artikel 2 van de statuten van de Stichting Kempenhaeghe:

- a. het onderzoek, de behandeling, verpleging en begeleiding van mensen met epilepsie of daarop gelijkende beelden en slaap-waak-stoornissen, dan wel met andere hersenfunctiestoornissen;
- b. het geven van onderwijs aan jongeren zoals bedoeld onder sub a, dan wel aan langdurig zieke, gehandicapte jongeren;
- c. het verrichten van (wetenschappelijk) onderzoek en het uitdragen van gespecialiseerde kennis, verband houdend met bovenstaande doelstellingen;
- d. er mede voor zorgdragen dat alle medewerkers voldoening kunnen vinden in hun werk en dat aan hen, binnen het kader van de mogelijkheden, optimale ontplooiingskansen worden geboden.

Voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Voor de realisatie van sub b draagt expertisecentrum De Berkenschutse zorg. De realisatie van sub a en c wordt uitgevoerd door Epilepsiecentrum Kempenhaeghe; voor een substantieel deel is expertisecentrum De Berkenschutse betrokken bij sub c. In gezamenlijkheid zijn beiden verantwoordelijk voor sub d.

2.2. Visie en collectieve ambitie van onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum voor (voortgezet) speciaal onderwijs, begeleiding en diagnostiek ten behoeve van leerlingen (4 t/m 20 jaar) met epilepsie en/ of andere neurologische stoornissen, somatische aandoeningen en autisme.

Deze leerlingen hebben hierdoor (meervoudige) beperkingen, welke zich (kunnen) manifesteren in specifieke informatieverwerkingsproblemen en/of complexe gedragsproblemen. Onderwijs, begeleiding en diagnostiek wordt geboden aan alle te onderscheiden leer niveaus van ZML tot en met HAVO/VWO.

Onze visie

De Berkenschutse levert een bijdrage aan het best passende onderwijs voor leerlingen, door haar unieke expertise te delen en zelf voortdurend nieuwe expertise te zoeken, te ontwikkelen en toe te passen.

Collectieve ambitie

De Berkenschutse voorziet in excellent onderwijs en speciale ondersteuningsbehoeften die het regulier onderwijs op dat moment overstijgen. Alle medewerkers werken multidisciplinair, hebben een onderzoekende en reflectieve houding, passend binnen een professionele leeromgeving. Als netwerkorganisatie is de Berkenschutse naar buiten gericht.

Visie en collectieve ambitie passen in het gezamenlijk strategisch beleid van de Stichting Kempenhaeghe. We streven ernaar toonaangevend te zijn, versterkend, verbindend, van excellent naar nog beter en duurzaam.

De verscheidenheid in niveaus bij de schoolgaande leerlingen van De Berkenschutse is dermate groot dat binnen het onderwijsaanbod zeven leer routes worden onderscheiden (o, a t/m f). Plaatsing van de leerling binnen een bepaalde leer route wordt gebaseerd op leerlingkenmerken en didactisch niveau. Ten behoeve van de schoolgaande leerlingen op De Berkenschutse zijn drie relatief autonome onderwijsafdelingen ingericht. Binnen een onderwijsafdeling wordt onderwijs gegeven in meerdere leer routes.

Daarnaast is er een Dienst Ambulante Begeleiding (DAB):

Afdeling SO
Afdeling VSO o, a t/m e en Arbeidsonderzoek, en Training (AOT)
Afdeling VSO f
Dienst Ambulante Begeleiding

Er zijn 3 uitstroomprofielen:

- Dagbesteding
- Arbeid
- Vervolgonderwijs

2.3. Afdeling SO

In de afdeling SO zitten leerlingen in de basisschoolleeftijd. Naar vraagstelling zitten hier leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

2.4. Afdeling VSO o, a t/m e en AOT

In deze afdeling VSO zitten leerlingen in de leeftijd van 12-20 jaar. Naar vraagstelling zitten in het VSO o, a t/m e leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

o= onderwijszorggroep	uitstroomprofiel belevingsgerichte dagbesteding
a=ZML	uitstroomprofiel belevingsgerichte-/ taakgerichte dagbesteding
b=ZML	uitstroomprofiel taakgerichte-/ arbeidsgerichte dagbesteding
c=ZML	uitstroomprofiel arbeidsgerichte dagbesteding
d=niveau PRO	uitstroomprofiel loonvormende arbeid
e=VMBO	uitstroomprofiel vervolgonderwijs

2.5. AOT

Vanaf 2010 is gewerkt aan de vormgeving van de processen: Arbeidsonderzoek, Arbeidstraining en Arbeidstoeleiding/Nazorg. De concrete uitwerking vindt zijn neerslag in het individueel trajectplan (ITP).

Binnen de ASS-pilot (leerlingen met een autisme-problematiek die niet naar een diploma geleid kunnen worden) zijn kleine successen geboekt. De ondersteuning van deze leerlingen blijkt in veel gevallen zeer intensief van aard te zijn en noodzakelijk voor langere perioden.

In de relatie die De Berkenschutse heeft met de dagbehandeling autisten (DBA) van Kentalis, heeft een aantal maatwerktrajecten plaatsgevonden. In het najaar van 2015 is er door een wijziging in de bekostiging van deze leerlingen bij Kentalis (leerlingen met ASS zonder bijkomende sensorische problematiek) een situatie ontstaan waardoor het in de toekomst niet meer mogelijk zal zijn om leerlingen conform deze afspraken te begeleiden. Er is een nieuwe samenwerking gestart met GgzE, waar deze leerlingen nu begeleid worden.

Ten aanzien van de transitie naar arbeid werkt het AOT samen met diverse partners.

Met het UWV werken we nauw samen ten aanzien van de mogelijke aanvraag van een Wajong uitkering en ten aanzien van re-integratie en jobcoachtrajecten. Het bestaande bedrijvennetwerk is met name met betrekking tot de pilot ASS (autisme) uitgebreid.

2.6. VSO f

In de afdeling f zitten Havo/ VWO leerlingen in de leeftijd van 12-18. Dit zijn voornamelijk leerlingen met een complexe autismespectrumstoornis, een klein deel van de leerlingen heeft epilepsie of is langdurig ziek.

2.7. DAB

Dienst Ambulante Begeleiding (DAB)

De DAB staat ten dienst van alle externe leerlingen binnen het basis-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Het werkgebied omvat Midden, Oost en Zuid Nederland, in overeenstemming met het werkgebied van Kempenhaeghe locatie Heeze en locatie Hans Berger Kliniek Oosterhout. De dienst richt zich op leerlingen met een neurologische stoornis (epilepsie) in relatie tot onderwijs en leren op scholen in Nederland.

In de eigen regio van De Berkenschutse (Zuidoost Brabant) richt de dienst zich tevens op leerlingen met een chronisch medische problematiek met schoolproblemen, de dienst werkt hierbij o.a. samen met Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen. Het betreft leerlingen uit het voormalig REC 3-18 gebied die nu binnen de volgende samenwerkingsverbanden vallen: PO Eindhoven, PO Helmond e.o., PO Valkenswaard/Kempen, VO Helmond/ Peelland en VO Eindhoven.

De DAB werkt samen met de ambulante dienst van De Waterlelie te Cruquius in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). LWOE heeft een landelijk dekkend netwerk om expertise met betrekking tot onderwijs en epilepsie landelijk te borgen en leerlingen te begeleiden in regulier basis- en voortgezet onderwijs, speciaal (voortgezet) onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs. De DAB werkt nauw samen met Kempenhaeghe en houdt onderwijskundige spreekuren op de poliklinieken van Kempenhaeghe locaties Heeze, Oosterhout en Enschede. Daarnaast heeft de DAB onderwijskundige spreekuren op de afdelingen kinderneurologie van diverse algemene ziekenhuizen.

Sinds augustus 2014 is de Wet op Passend Onderwijs van kracht. Binnen deze wet heeft ambulante begeleiding voor leerlingen met epilepsie een speciale positie gekregen en ontvangen de beide epilepsiescholen, De Berkenschutse en De Waterlelie, een genormeerd budget voor de landelijke ambulante onderwijskundige begeleiding van leerlingen met epilepsie en (dreigende) onderwijsproblemen.

Zie ook paragraaf 2.8.

2.8. Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE)

Wettelijke kaders

Bij wetgeving is geregeld dat er voor de beide epilepsiescholen in Nederland: De Berkenschutse in Heeze en De Waterlelie in Cruquius een status aparte geldt. Voor deze scholen wordt een uitzondering gemaakt in passend onderwijs. Vanuit het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) realiseren de scholen gezamenlijk een landelijk dekkend netwerk voor ambulante onderwijskundige begeleiding aan leerlingen met epilepsie. Zij ontvangen daarvoor een genormeerd budget van het ministerie van OCW en leggen over de inzet rechtstreeks verantwoording af bij het ministerie.

De samenwerking tussen de ambulante diensten van De Berkenschutse en De Waterlelie in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) is in 2016 gecontinueerd evenals het overleg met het ministerie OCW wat betreft de invulling van de taakstelling die voortvloeit uit artikel XXIVA in de wet Passend Onderwijs. Eind 2014 is de uiteindelijke beschikking afgegeven door het ministerie en daarmee is het budget vastgesteld voor begeleiding in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs. Deze beschikking is voor een periode van 5 jaar afgegeven met ingang van schooljaar 2014-2015. In 2017 wordt het eerste evaluatiemoment met OCW verwacht op basis waarvan het budget wordt verlengd.

Gespecialiseerde onderwijskundige begeleiding

Het gespecialiseerd werken van de DAB komt enerzijds tot uitdrukking in de samenwerking met de neurologen, de gedragswetenschappelijke dienst en het PPT- team (praktisch pedagogisch thuisbegeleidingsteam) van Kempenhaeghe locatie Heeze en locatie Oosterhout. Anderzijds worden in de dienstverlening specifieke producten en expertise ontwikkeld en gehanteerd zoals bijvoorbeeld: het causaal-model als denkkader, een model ontwikkelingsperspectief, observatielijsten en handelingsadviezen bij verminderd executief functioneren, evenals voorlichting- en scholingsmodules epilepsie, leren en gedrag. De begeleiding van leerlingen en betrokkenen in het onderwijs krijgt vorm middels verschillende arrangementen. Dit varieert van een korte preventieve interventie tot een intensiever begeleidingstraject voor leerling en/of leerkracht.

Samenwerken vanuit netwerken

Naast het realiseren van de feitelijke begeleiding en overdracht van kennis en expertise wordt er geïnvesteerd in onderhoud en beheer van netwerken binnen onderwijs en de medische sector. Er vindt door het hele land afstemming plaats over samenwerking binnen de samenwerkingsverbanden van scholen voor regulier en speciaal onderwijs en ziekenhuizen. Daarnaast is er een open communicatie naar alle andere betrokkenen en samenwerkingspartners in het systeem rondom de leerling zodat de begeleiding zo optimaal en passend mogelijk vorm krijgt. Te denken valt aan bestaande zorgstructuren van reguliere scholen, gemeenten en MBO's. Ook in 2016 zijn via een mailing alle scholen en ouders van ambulante leerlingen met epilepsie, geïnformeerd over de werkwijze van LWOE zoals die sinds augustus 2014 van kracht is. De medische instellingen die betrokken zijn bij ambulante leerlingen zijn eveneens geïnformeerd. Eerder al zijn alle 152 samenwerkingsverbanden in Nederland actief geïnformeerd over LWOE en is hen een concepttekst ter beschikking gesteld die zij in het ondersteuningsplan kunnen opnemen. Via de website, www.lwoe.nl, kunnen geïnteresseerden kennis nemen van o.a. inhoudelijke informatie en ervaringsverhalen. Tevens dient de site als loket voor nieuwe aanmeldingen en andere vragen op het gebied van epilepsie en onderwijs.

Naast de website is in 2015 de digitale werkomgeving van LWOE in gebruik genomen. In deze omgeving kunnen alle onderwijskundig begeleiders van LWOE digitaal en op afstand met elkaar samenwerken. Een plek waar men elkaar weet te vinden, nieuws en informatie worden uitgewisseld en expertise ontwikkeld.

Monitor

Om het geheel van activiteiten rondom ambulante leerlingen met epilepsie te kunnen monitoren als het gaat om kengetallen en het zien van trends en ontwikkelingen, is een caseloadregistratieformulier in gebruik en verder ontwikkeld. Samen met de leerlingenadministratie in Esis, worden met deze systemen zowel de onderwijsinhoudelijke als de financiële en bedrijfsmatige gegevens inzichtelijk voor sturing en verantwoording van de bekostiging. In 2016 is duidelijk geworden dat de digitale werkomgeving binnen de bestaande voorzieningen zal worden gecontinueerd en vanuit bestaande mogelijkheden zal worden geoptimaliseerd. Gebruikersgemak, transparantie en flexibiliteit voor begeleiders en management zijn hierbij van belang. Evenals het voldoen aan criteria rondom privacy en veiligheid.

Andere belangrijke items in 2016, naast een geleidelijke toename van het leerlingaantal en een accent op preventieve arrangementen, zijn het blijvend concretiseren van expertiseontwikkeling, netwerken binnen onderwijs en medische sector en realiseren van een toekomstbestendige ambulante dienst van De Berkenschutse.

3. Kengetallen

3.1. Inschrijving leerlingen in schooljaar 2015-2016 (dus van 01-08-2015 t/m 31-07-2016)

In het schooljaar 2015-2016 zijn er 149 nieuwe leerlingen ingeschreven. (in schooljaar 2014-2015 waren er 139 nieuwe leerlingen ingeschreven)

18 van de 149 inschrijvingen zijn interne leerlingen (RP/residentiële) die worden opgenomen op Kempenhaeghe en gedurende de opname op onze school onderwijs krijgen en tegelijkertijd worden geobserveerd op vraagstelling van de neuroloog (van deze 18 RP-leerlingen zijn er inmiddels weer veel uitgeschreven, zie tabel per teldatum)

Daarnaast zijn er 71 nieuwe externe voormalig cluster 3 leerlingen. Dit zijn leerlingen die vanwege de toekenning van een cluster 3 beschikking recht hebben op LZK, ZMLK of MG onderwijs. (groei zit met name bij afdeling VMBO) Bovendien zijn er 60 cluster 4 leerlingen ingeschreven (hier is een daling van leerlingen t.o.v. vorig jaar zoals verwacht)

Vanaf 1 augustus 2014 kunnen leerlingen alleen ingeschreven worden als er door het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven.

3.2. Kengetallen 2016 algemeen

Leerlingen per 01-10 (teldatum)	2016	2015	2014
(Voormalig) Cluster 3 leerlingen	333	323	321
(Voormalig) Cluster 4 leerlingen	299	314	356
Waarvan residentiële leerlingen	9	23	25
Residentiële leerlingen na teldatum geplaatst (geen bekostiging)	8	10	17

In bovengenoemde tabel zijn de residentiële leerlingen afgenomen omdat er veel leerlingen uitgeschreven zijn op groep Kentalis dit schooljaar. En ook op AOT zijn er RP leerlingen vertrokken.

3.3. Kengetallen 2016 Dienst Ambulante Begeleiding

In januari 2016 startte de DAB met de inzet van 15 ambulante begeleiders, 1 stafmedewerker, 2 gedragswetenschappers en 1 afdelingsleider. De medewerkers van de DAB zijn over het algemeen gespecialiseerd opgeleide onderwijskrachten, zoals: initiële lerarenopleiding, opleiding speciaal onderwijs/ remedial teaching, opleiding ambulante begeleider/ intern begeleider, master SEN. Zij hebben ruime ervaring in het (speciaal) onderwijs en de combinatie van epilepsie en onderwijs.

Voor de Dienst Ambulante Begeleiding hebben zich in 2016 487 leerlingen aangemeld voor begeleiding, waarvan 455 leerlingen met epilepsie en 32 leerlingen met LZ-problematiek. In het totaal was de ambulante dienst betrokken bij 885 leerlingen (was in 2015: 773 leerlingen).

	Leerlingen met epilepsie	Langdurig Zieke Leerlingen (LZK)	totaal
Service arrangement	678	58	736
Licht begeleidingsarrangement	106	29	135
Medium begeleidingsarrangement	11	3	14
Totaal begeleide leerlingen (teldatum 1-7-2016)	795	90	885

3.4. Kengetallen 2016 Arbeidsonderzoek- en trainingscentrum (AOT)

Het aantal leerlingen/cliënten dat aan arbeidsonderzoek en /of arbeidstraining en –toeleiding heeft deelgenomen is als volgt verdeeld:

	2016	2015	2014
Leerlingen ab-stroom	20	8	19
Leerlingen cde-stroom	48	50	74
Leerlingen f-stroom	3	5	5
Externe cliënten	0	1	0
Totaal	71	64	98

Aanvullende dienstverlening AOT in 2016:

- Loopbaanoriëntatie en advies profielkeuze t.b.v. e- stroom: 61 leerlingen, t.b.v. f-stroom: 90 leerlingen.

3.5. Kengetallen personeel 2016

3.5.1. Aantal personeelsleden

In 2016 is het gemiddelde aantal personeelsleden afgenomen met 4,4931 fte.

	2016	2015	2014
Medewerkers	198,4200 fte	202.9131 fte	206.7788 fte
Detachering via Kempenhaeghe	7,98 fte	8,33 fte	8,70 fte
Aantal Stagiaires	30	21	28

- *Het betreft gemiddelden*

3.5.2. Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim bedroeg in 2016 – exclusief zwangerschappen – 9,25 % (vergelijkbare cijfers in 2015: 7,45%, 2014: 5,55%)

Dit cijfer ligt hoger dan vorig jaar. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van speciaal onderwijs 7% (2015). Ruim 75% van het verzuim is toe te schrijven aan niet werk gerelateerde klachten (o.a. fysieke klachten, ernstige ziekten en psychische klachten ten gevolge van stoornissen). Bij overig verzuim ligt de oorzaak in een combinatie van fysieke/psychische en werk gerelateerde klachten. In het verslagjaar heeft tweemaal Sociaal Medisch Overleg (management en arbodienst) plaatsgevonden. In het kader van het terugdringen van het ziekteverzuim is een traject gestart waarbij vooral ingezet wordt op vroegtijdig signaleren en preventie. Er wordt extra aandacht besteed aan o.a. de ervaren werkdruk, de gesprekscyclus, verzuimbegeleiding en communicatie. Daarnaast wordt ook de samenwerking met de bedrijfsarts geïntensiveerd.

4. Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend onderwijs van kracht geworden. Er is een landelijke indeling gemaakt in 151 samenwerkingsverbanden. De Berkenschutse is ingedeeld bij samenwerkingsverband Helmond-Peelland (po en vo).

Bestuurlijk is aangesloten bij 7 andere samenwerkingsverbanden: 4 VO en 3 PO.

Het feit dat er grote bezuinigingsopdrachten zijn voor de samenwerkingsverbanden in onze regio en het feit dat leerlingen van De Berkenschutse afkomstig zijn uit een groot aantal verschillende samenwerkingsverbanden zorgt voor knelpunten en vraagt een grote investering in overleg en afstemming. Met name de diversiteit in procedures, tijdlijnen en formulieren zorgt voor onverantwoord grote administratieve druk. Middels een brandbrief is hiervoor aandacht gevraagd bij landelijke organisaties en de politiek.

4.1. Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

30-03 Breda e.o.	1
30-04 Hilvarenbeek	1
30-05 Den Bosch e.o.	3
30-06 Oss/Uden e.o.	3
30-07 Eindhoven	31
30-08 Helmond e.o.	58
30-09 V'waard/Kempen	30
31-01 Venlo/Venraij	3
31-02 Roermond e.o.	2
31-03 Weert e.o.	15
31-05 Maastricht	1
31-06 Kerkrade	1
26-05 Houten	1
Totaal per 05-09-2016	150

4.2. Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

25-07 Nijmegen e.o.	8
27-08 Amsterdam	1
28-10 Rotterdam e.o.	1
28-14 Werkendam	1
30-02 Moerdijk	1
30-03 Breda e.o.	1
30-04 Hilvarenbeek	4
30-05 Den Bosch e.o.	11
30-06 Oss/Uden e.o.	11
30-07 Eindhoven/Kempenland	176
30-08 Helmond/Peelland	167
31-01 Venlo/Venraij e.o.	27
31-02 Roermond e.o.	23
31-03 Weert e.o.	40
31-04 Sittard/Geleen	4
31-05 Maastricht	1
31-06 Kerkrade	1
Totaal per 05-09-2016	478

5. Ontwikkelingen en verbeteragenda

In 2016 hebben we stappen gezet naar verhoging van kwaliteit en naar verdere groei tot een professionele leergemeenschap. De verandering van cultuur, van familiecultuur naar een professionele cultuur blijft onze aandacht houden. Er is stevig ingezet op innovatie.

In de hele Stichting Kempenhaeghe is een nieuwe koers ontwikkeld waarin 5 centra onderscheiden worden die elk met hun eigen focus zoeken naar versterking door verbinding. Voor De Berkenschutse is er die verbinding op inhoudelijk gebied en bij de ondersteunende diensten die daar waar logisch en mogelijk samen zullen gaan.

5.1. Cultuur

De cultuur op De Berkenschutse is in transitie van een sterke familiecultuur naar een professionele cultuur gebaseerd op gemeenschappelijke waarden. De grote betrokkenheid van medewerkers is een van de aspecten die we zeker willen behouden. Dit is een proces dat tijd vraagt, het is zoeken naar de balans tussen verlangen naar hoe het was en de wil om te ontwikkelen en te groeien.

Tevens is er de beweging naar meer zelfverantwoordelijkheid in kleinere eenheden, dit doet een ander beroep op medewerkers. Ingezet is op scholing om mensen hiervoor toe te rusten.

5.2. Kwaliteit

De kwaliteit van De Berkenschutse is en blijft een van onze speerpunten, wij zijn een school met unieke onderwijsexpertise op het gebied van epilepsie, neurocognitie, zieke leerlingen en autisme. We zijn bezig deze expertise beter te duiden om ook in onze samenwerking in de samenwerkingsverbanden van toegevoegde waarde te kunnen zijn en blijven en daarmee bij te dragen aan een dekkend onderwijsaanbod. De kwaliteitsstandaard Speciaal Onderwijs is hierbij leidend voor ons.

Punt van aandacht is de bovenregionale rol die De Berkenschutse speelt, dit brengt met zich mee dat we met veel verschillende partijen aan tafel zitten en dienen af te stemmen.

We willen een rol spelen in het breder bijdragen aan de kwaliteitsverhoging van onderwijs in de samenwerkingsverbanden waar we mee samenwerken. Vanwege het grote aantal samenwerkingsverbanden is het onmogelijk vertegenwoordiging af te vaardigen in alle werkgroepen waarin een beroep op ons gedaan wordt. We hebben er daarom voor gekozen onze expertise te delen middels halfjaarlijkse seminars.

Samen met de andere centra van Stichting Kempenhaeghe ontwikkelen we expertise door steeds nauwer te gaan samenwerken met elkaar.

5.3 Professionele leergemeenschap

Willen we in interactie met onze omgeving de meerwaarde van onze expertise blijven rechtvaardigen dan vraagt dat om stevige, professionele ontwikkeling. Zeker onder invloed van passend onderwijs is het hele onderwijsveld in beweging, de uitdaging is om voortdurend op zoek te blijven naar nieuwe expertise en het vergroten/ verdiepen van de huidige expertise.

In een professionele leergemeenschap leren we met en van elkaar, ieders kennis en ervaring is daarbij waard te delen en gedeeld te worden. Daarom zijn we in het najaar van 2016 gestart met de zogenaamde professionaliseringscarrousel. Alle medewerkers nemen hieraan deel, en hebben de keuze uit een variëteit aan onderwerpen. De eerste ervaringen zijn bijzonder positief, spin off is dat dit bijdraagt aan elkaar (beter) leren kennen.

5.4 Innovatie

Hoewel we zeker bezig zijn en blijven met verbeteren, willen we ook een stap verder gaan door te investeren in innoveren.

Daarvoor is in 2016 een ruim budget vrijgemaakt, er is een verandermanagementteam samengesteld dat initiatieven uit de organisatie ondersteunt.

Zo zijn er proeftuinen gefaciliteerd waarin onderzocht wordt hoe zorg en begeleiding meer geïntegreerd en geborgd kan worden.

Er loopt onderzoek naar prikkelverwerking. Prikkelverwerking (en de verstoring daarvan) wordt schoolbreed als een aandachtspunt ervaren bij alle doelgroepen leerlingen. Bij dit onderzoek is er samenwerking met Kempenhaeghe.

In 2016 is er geïnvesteerd in de inrichting van een soft play ruimte voor de emb leerlingen. Gekoppeld hieraan zijn leerlijnen ontwikkeld om deze leerlingen van een adequaat onderwijsaanbod te kunnen voorzien.

Verder zijn er kleinere initiatieven: Ipad klas en project techniek.

Het voornemen is om ook in de toekomst budgettair ruimte te blijven creëren voor innovatie.

6. Continuïteitsparagraaf

Deze paragraaf geeft inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van aantallen medewerkers, leerlingen, balans en exploitatie. Bovendien is opgenomen een korte beschrijving van de risico's, rapportage van het toezichthoudende orgaan en hoe wordt omgegaan met de Code Goed Bestuur.

De in deze paragraaf opgenomen gegevens zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2017-2021. De meerjarenbegroting is in het najaar van 2016 opgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur, de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad.

6.1 Risico's / aandachtspunten

In de rapportage risicoscan opgesteld in augustus 2016 zijn de risico's in drie categorieën benoemd. Risico's waarvan de kans dat het feit zich voordoet hoog, gemiddeld of laag is.

De risico's waarvan de kans dat het zich voordoet hoog is, zijn

1. Het ziekteverzuim ligt boven de landelijke norm
2. Het aantal leerlingen daalt de komende jaren maar minder sterk dan verwacht
3. De huisvesting voldoet niet aan de huidige normen

Daarnaast zijn er ontwikkelingen die effect hebben op de exploitatie voor de korte en de middellange termijn

- A. Expertisebekostiging/ambulante begeleiding
- B. Samenstelling personeelsbestand: leeftijdsopbouw
- C. Samenstelling personeelsbestand: bevoegdheden

Ad 1. Het ziekteverzuim ligt boven de landelijke norm

De Berkenschutse is aangesloten bij het Vervangingsfonds. De kosten voor vervanging bij ziekte worden dan ook grotendeels door het Vervangingsfonds gecompenseerd. Als het verzuim echter boven het landelijk gemiddelde ligt moet een malus worden betaald. De Berkenschutse wordt dan geconfronteerd met hogere premielasten. In het kader van het terugdringen van het ziekteverzuim zijn de volgende maatregelen genomen:

- Gesprekscyclus op orde, vroegtijdig signaleren van (mogelijk) verzuim
- Versterken competenties leidinggevenden door onderstaande trainingen
- Resultaat gericht leidinggeven
- Procedurele kant Wet Verbetering Poortwachter
- Module e-care
- Het uitzetten van een medewerkerstevredenheidsonderzoek (mto) en additionele bijeenkomsten onder leiding van interne coaches om de ervaren werkdruk en het taakbeleid in kaart te brengen. Conclusies zullen dienen als input voor het plan van aanpak opgesteld door de directie om een meer duurzame inzetbaarheid van medewerkers te realiseren.
- Naast het bestaande sociaal medisch overleg (smo) waarin verzuimthema's besproken worden zijn additionele smo's ingevoerd waarin specifieke casussen worden besproken met betreffende leidinggevenden.
- Er is een (vrijwillige) 1-daagse cursus "time-management" georganiseerd met als doel om medewerkers te stimuleren tot het maken van werkafspraken en het inzetten van aangereikte tools om hun tijd beter te managen en effectiviteit te vergroten.
- Intensivering van samenwerking met de bedrijfsarts.
- Preventief inzetten van arbeidsomstandighedensprekuren.
- Bij een 3e ziekteverzuim binnen 1 jaar wordt een frequent verzuimgesprek tussen de direct leidinggevende en de betreffende medewerker ingepland. Op basis daarvan wordt bepaald of een specifieke interventie wenselijk of noodzakelijk is.
- Inzet van interne coaches ter begeleiding van medewerkers.

- Om medewerkers te informeren over keuzemogelijkheden in het kader van het ABP Keuzepensioen zijn een ABP informatiebijeenkomst en persoonlijke adviesgesprekken georganiseerd.

Bovenstaande maatregelen hebben in 2016 geleid tot een terugloop van het verzuimpercentage van 11% aan het begin van 2016 naar 9,25% eind 2016.

Ad 2. Het aantal leerlingen daalt de komende jaren maar minder sterk dan verwacht

2016 was een spannend jaar, omdat voor nagenoeg alle leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring moest worden aangevraagd dan wel een schakeltraject naar regulier onderwijs moest worden ingezet. In de meerjarenbegroting 2016-2020 werd uitgegaan van 552 ingeschreven leerlingen per 1 oktober 2016. In werkelijkheid zijn dit er 632, dus 80 meer. Op basis hiervan zijn de leerling prognoses voor de komende jaren positief bijgesteld.

Binnen elk samenwerkingsverband wordt de indicatiestelling voor de toelaatbaarheid tot (voortgezet) speciaal onderwijs in onderling overleg geregeld. Aangezien er geen centrale regels voor toelating zijn voorgeschreven kunnen de verschillende samenwerkingsverbanden (op dit moment voor De Berkenschutse 28) hier verschillend mee omgaan. Voor een bovenregionale school als De Berkenschutse legt de huidige werkwijze een onevenredig beslag op de formatie vanwege de enorme bureaucratie. Uitgangspunt is dat ook bovenregionale scholen binnen het stelsel van Passend Onderwijs moeten blijven vallen.

Een andere wijziging als gevolg van passend onderwijs betreft de zogenaamde verevening. Deze verevening op landelijk niveau heeft tot gevolg dat het ene samenwerkingsverband moet bezuinigen terwijl het andere samenwerkingsverband erop vooruit gaat. Deze –in onze regio forse- verevening wordt stapsgewijs ingevoerd met ingang van schooljaar 2016-2017 (regio's ontvangen nog 95% van het oorspronkelijke budget) en 2017-2018 (80%). In 2020-2021 is de volledige compensatie afgerond. Regio's die er door de verevening op achteruit zullen gaan krijgen tijd om zich aan deze nieuwe situatie aan te passen. De uiteindelijke financiële effecten voor De Berkenschutse zijn als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen nu nog niet bekend. Wel is getracht om de bezuinigingsopdracht in de samenwerkingsverbanden waarin De Berkenschutse participeert te vertalen naar het aantal leerlingen dat bij ons op school onderwijs zal volgen. Deze leerlingenaantallen hebben als uitgangspunt gediend voor de meerjarenbegroting. Tevens is in de leerlingenprognose rekening gehouden met demografische ontwikkelingen.

Ad 3. De huisvesting voldoet niet aan de huidige norm

De huisvesting van De Berkenschutse levert op een aantal punten een risico op: de leeftijd van de gebouwen varieert van 3 jaar tot bijna ouder dan 50 jaar (boekwaarde nihil). Het risico is gelegen in het feit dat de functionaliteit van de ruimtes niet meer voldoet aan de huidige normen en/ of aan de veranderende doelgroep leerlingen. Daarnaast is het binnenklimaat een punt van zorg, dit is zodanig dat er met name voor leerlingen gezondheidsrisico's kunnen ontstaan.

Er is reeds gestart met een verkenning in samenspraak met de gemeente om te komen tot een structurele oplossing, gerelateerd aan strategisch huisvestingsbeleid van de gemeente en van Kempenhaeghe. Aangezien dit langdurige processen zijn en het onverantwoord is om de huidige situatie te laten voortbestaan, is in de begroting van 2017 rekening gehouden met een forse investering in klimaatbeheersingsmaatregelen.

Ad A. Expertisebesteding/ambulante begeleiding

Een risicofactor blijft de expertisebesteding. De verwachting is dat de expertisebesteding gehandhaafd zal blijven, maar dat er in de toekomst wel kans is dat deze bijgesteld gaat worden. De beschikking is afgegeven voor 5 jaar en loopt tot en met schooljaar 2018/2019. In het jaar

voorafgaand hieraan vindt in overleg met het Ministerie van OC&W besluitvorming plaats over het afgeven van een nieuwe beschikking, deze zal weer een looptijd hebben van 5 jaar.

Tot en met schooljaar 2018/2019 is de expertisebekostiging vastgesteld op € 2.700.000 voor personeel en op € 265.000 voor materieel.

De bekostiging voor de ambulante begeleiding is verankerd in wet- en regelgeving. Het bedrag is per 1 augustus 2015 genormeerd op het aantal leerlingen d.d. 1-10-2011. Dit betekent dat het budget tot en met schooljaar 2018/2019 uitkomt op ruim € 1,4 miljoen.(personeel en materieel).

Ad B Samenstelling personeelsbestand: leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand ligt boven het landelijk gemiddelde. Het ministerie gaat voor het PO uit van een gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van 40,57 per 1 oktober 2015. Voor De Berkenschutse ligt deze op 45,74.

In de planperiode 2017-2021 zal er ruim 13 fte uitstromen op grond van de AOW-gerechtigde leeftijd. In de periode 2022-2026 is er een verloop op grond van leeftijd van ruim 34 fte. Cumulatief betekent dit een verloop van 47 fte in 10 jaar tijd. De komende jaren zal kritisch gekeken worden naar het op een verantwoorde manier anticiperen op dit verloop. In de meerjarenformatiebegroting 2017-2021 is er sprake van een afname van de formatie van gemiddeld 185 fte in 2017 naar gemiddeld 178 fte in 2021..

Ad C Samenstelling personeelsbestand: bevoegdheden

Binnen de VSO f (havo/vwo) is er de komende jaren tijdelijk sprake van een scheve verhouding in de opbouw van het aantal leerlingen over de afdeling. Er stromen minder leerlingen in dan dat er uitstromen vanwege examen. Hierdoor neemt het aantal leerlingen in de onderbouw af, terwijl de bovenbouw nog een behoorlijke omvang houdt. Er is extra professionaliseringsbudget vrijgemaakt om dit probleem op te lossen.

6.2. Meerjarendoorkijk

Onderstaand treft u een overzicht aan van de (verwachte) leerlingen aantallen. Alsmede een overzicht van de personele bezetting.

KENGETAL	2016	2017	2018	2019
<u>Personele bezetting in FTE</u> (per 31-12)				
- Directie	2	2	2	2
- Onderwijzend Personeel	110	107	106	105
- Overige medewerkers	79	75	73	73
<u>Leerlingenaantallen</u> (per 1-10)	632	607	575	560

6.2.1. Balans

Bedragen per 31-12	2016	2017	2018	2019
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	€ 50.169	€ 23.271	€ 10.905	€ 4.229
Materiële vaste activa	€ 1.140.638	€ 1.800.549	€ 1.822.589	€ 1.716.254
Vlottende activa				
Vorderingen	€ 1.016.643	€ 1.119.077	€ 1.119.077	€ 1.119.077
Liquide middelen	€12.761.778	€ 12.004.721	€ 12.454.223	€ 12.743.803
Totaal activa	€14.969.228	€ 14.947.618	€ 15.406.794	€ 15.583.363
Eigen vermogen				
Algemeen	€ 8.331.847	€ 7.809.585	€ 8.461.803	€ 8.668.187
Bestemmingsreserves	€ 3.622.175	€ 3.827.734	€ 3.827.734	€ 3.827.734
Voorzieningen	€ 1.501.395	€ 1.422.124	€ 1.229.082	€ 1.199.267
Kortlopende schulden	€ 1.513.811	€ 1.888.175	€ 1.888.175	€ 1.888.175
Totaal passiva	€14.969.228	€ 14.947.618	€ 15.406.794	€ 15.583.363
6.2.2. Raming baten en lasten				
Baten	2016	2017	2018	2019
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 15.956.174	€ 15.480.243	€ 15.306.157	€ 14.848.742
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 758.515	€ 510.000	€ 355.500	€ 322.000
3.5. Overige baten	€ 304.051	€ 278.589	€ 192.749	€ 149.322
Totaal baten	€17.018.740	€ 16.268.832	€ 15.854.406	€ 15.320.064
Lasten				
4.1. Personele lasten	€13.224.288	€ 13.217.422	€ 12.915.496	€ 12.857.117
4.2. Afschrijvingen	€ 364.562	€ 425.495	€ 500.343	€ 512.012
4.3. Huisvestingslasten	€ 708.326	€ 752.010	€ 736.683	€ 716.100
4.4. Overige lasten	€ 786.985	€ 1.547.444	€ 1.049.666	€ 1.028.451
Totaal lasten	€15.084.161	€ 15.942.371	€ 15.202.188	€ 15.113.680
Saldo baten en lasten	€ 1.934.579	€ 326.461	€ 652.218	€ 206.384
5.1. Financiële baten en lasten	€ 60.205	€ -	€ -	€ -
Nettoresultaat	€ 1.994.784	€ 326.461	€ 652.218	€ 206.384

De post overige lasten is in 2017 incidenteel hoog. Er zijn extra middelen begroot (€ 500.000) ten behoeve van innovatie. Deze middelen zullen voornamelijk worden ingezet voor een extra impuls voor het ontwikkelen van expertise conform de visie en collectieve ambities en het verder borgen van de zorg- en begeleidingstructuur. Voor de jaren erna is een dergelijk bedrag niet opgenomen. Het vrijmaken van middelen ten behoeve van innovatie zal van jaar tot jaar worden bekeken.

6.3. Interne risicobeheersing- en controlesystemen

De planning- en control cyclus is als volgt: Jaarlijks wordt een begroting opgesteld voor het komende kalenderjaar. Deze wordt besproken en ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van bestuur, de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad. Tegelijkertijd met deze begroting wordt een meerjaren doorkijk gemaakt.

Aan de hand van tussentijdse rapportages wordt gevolgd of de werkelijke cijfers zich ontwikkelen conform begroting. De tussentijdse rapportages hebben zowel betrekking op het budget personeel als materieel. De bevindingen worden gerapporteerd aan de algemeen directeur. De (half)jaarcijfers worden voorgelegd aan de raad van bestuur en de raad van toezicht. Eind 2016 is een start gemaakt met het opleveren van gezamenlijke managementrapportages (Kempenhaeghe en Berkenschutse).

Het risicobeheer is de verantwoordelijkheid van het managementteam onder voorzitterschap van de algemeen directeur. In 2016 is een risicoscan uitgevoerd waarvan de rapportage eind augustus is opgeleverd. De risico's van de volgende gebieden zijn in kaart gebracht; onderwijs en kwaliteitszorg, personeel, financiën, huisvesting en ICT, bestuur en organisatie en communicatie. Er is onderzoek gedaan naar de financiële risico's en gevolgen voor het imago. De uitkomsten zijn verwerkt en geanalyseerd. Vervolgens is door het managementteam een prioritering aangebracht. De hoogste prioriteit heeft huisvesting (brandpreventie en klimaatbeheersing). In 2016 zijn aanpassingen gedaan op het gebied van brandpreventie en in 2017 is een investering voorzien op het gebied van klimaatbeheersing. Dit is vooral van belang om de continuïteit van onderwijs aan langdurig zieke leerlingen en leerlingen met epilepsie te kunnen borgen. Een ander aandachtspunt ligt op het gebied van personeel, ziekteverzuim. Voor maatregelen rondom het terugbrengen van het ziekteverzuim zie paragraaf 6.1 ad 1. Verder is noodzakelijk geacht dat onderwijs en kwaliteitszorg doorlopend aandacht behoeven, voornamelijk innovatie.

In 2016 is het kwaliteitshandboek, in het kader van kwaliteitsnorm SO, verder doorontwikkeld. Er zijn nieuwe processen beschreven en bestaande processen zijn geactualiseerd. Bovendien zijn interne auditoren opgeleid die in 2017 daadwerkelijk audits gaan uitvoeren.

De interne risicobeheersing laat geen belangrijke leemtes zien in de werking van de administratieve organisatie. Er is voldoende grip op de bedrijfsprocessen binnen de organisatie. Dit betekent dat de processen en procedures zodanig zijn ingericht, dat alle relevante risico's tijdig worden gesignaleerd en passende maatregelen worden genomen om deze risico's en de gevolgen daarvan te beheersen.

6.4. Rapportage toezichthoudend orgaan

In het jaarverslag van Kempenhaeghe is een uitgebreidere rapportage opgenomen van het toezichthoudend orgaan. Wij beperken ons hier tot de onderwerpen die betrekking hebben op De Berkenschutse.

De raad van toezicht is in het verslagjaar zeven maal bijeen geweest, in aanwezigheid van de raad van bestuur. Grote onderwerpen, de strategie van Kempenhaeghe en de transitie van leiderschap en organisatie, zijn in meerdere vergaderingen aan de orde geweest.

Uiteraard zijn de statutair verplichte onderwerpen besproken, zoals de goedkeuringen van de begroting en de jaarrekening van Kempenhaeghe, De Berkenschutse en de geconsolideerde

jaarrekening. Aanvullend hierop is onder meer besproken; integraal risicomanagement, informatiebeveiliging, compliance en zelfreflectie.

De raad had in 2016, verbonden aan de vergaderingen, het jaarlijkse contact met de medezeggenschapsraad, de directie van De Berkenschutse en de accountant.

6.5. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs:

Het bevoegd gezag van De Berkenschutse (raad van bestuur van stichting Kempenhaeghe) onderschrijft de Code Goed Bestuur in het PO. Bij de dagelijkse werkzaamheden wordt op een verantwoorde wijze omgegaan met de vrijheid die deze code biedt.

Van de code mag worden afgeweken mits dit niet ingaat tegen de geldende Nederlandse wet- en regelgeving en op voorwaarde dat er een gemotiveerde verantwoording is.

Er is scheiding van bestuur en toezicht. Deze functies worden door verschillende functionarissen dan wel organen uitgeoefend.

In de organisatie is er een sterk bewustzijn van haar maatschappelijke opdracht.

De organisatie draagt zorg voor een verantwoorde inrichting ervan, zij zorgt ervoor dat de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden doordacht zijn met inachtneming van efficiency en doelmatigheid en dat zij plaatsvinden binnen de kaders van bevoegd gezag.

De onderwijsgeevenden krijgen voldoende ruimte voor autonomie.

In dialoog verantwoord worden verschillende functionarissen zich tegenover de organisatie en elkaar over de maatschappelijke omgeving.

Het bevoegd gezag streeft in haar strategische koers, systematisch naar doordachte en gedragen doelstellingen.

Er is een streven naar interne en externe transparantie.

Schoolbestuur en toezichthouders functioneren eerlijk en oprecht zonder eigenbelang. Zij oefenen hun taak uit in onafhankelijkheid en zijn gericht op het belang van het bevoegd gezag.

7. Financieel beleid

7.1 Financiën op balansdatum

Onderstaand een verkort overzicht van de balansposities op balansdatum:

Balans (x € 1.000,-)

Bedragen per 31-12	2016	2015
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	€ 50	€ 48
Materiële vaste activa	€ 1.141	€ 1.073
Vlottende activa		
Vorderingen	€ 1.016	€ 1.119
Liquide middelen	€ 12.762	€ 11.056
Totaal activa	€ 14.969	€ 13.296

Passiva

Eigen vermogen	€ 11.954	€ 9.963
Voorzieningen	€ 1.501	€ 1.445
Kortlopende schulden	€ 1.514	€ 1.888
Totaal passiva	€ 14.969	€ 13.296

Kengetallen financiële positie	2016	2015
Vermogensbeheer:		
Kapitalisatiefactor (bt-/gebouwen)/tot.baten	87,6	79,0
Solvabiliteit ((ev+voorzieningen)/bt)	89,9	85,8
Solvabiliteit (ev/bt)	79,9	74,9
Budgetbeheer:		
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	9,1	6,4

In bijlage 8 treft u meerdere kengetallen aan van onderwijscentrum De Berkenschutse.

De toename van de (im)materiële vaste activa wordt veroorzaakt doordat er per saldo meer is geïnvesteerd dan er is afgeschreven. In 2016 is onder andere geïnvesteerd in een ouderportaal, laptops, digiborden, desktop computers, een snoezelruimte, telefonie- en omroepinstallatie, klimtoestel speelplaats, inventaris gymzaal, werkplekken en archiefkasten.

Het bedrag aan vorderingen is op balansdatum 2016 lager dan per eind 2015. De debiteuren positie is lager evenals de vordering op het ministerie van OCW en de gemeente. Eind 2015 was de vordering

op de gemeente hoger vanwege een vordering voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket uit hoofde van groei van het aantal leerlingen bij aanvang van schooljaar 2014/2015.

De liquide middelen zijn gestegen als gevolg van het gerealiseerde resultaat in 2016. Het eigen vermogen stijgt vanwege de toevoeging van het resultaat.

De personele voorzieningen zijn gedaald. De daling wordt veroorzaakt door de terugloop van de voorziening getroffen beëindigingsregeling.

De onderhoudsvoorziening stijgt. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening was in 2016 hoger dan de onttrekking. De dotaties zijn in 2016 bepaald aan de hand van een nieuw opgesteld lange termijn onderhoudsplan.

De post kortlopende schulden ligt op balansdatum 2016 lager dan in 2015. In 2015 is eenmalig een bedrag ontvangen van het ministerie ten behoeve van onderhoud gebouwen. Dit bedrag is in 2016 grotendeels aangewend ten behoeve van brandcompartimentering van de hoofdlocatie ten behoeve van verlenging van de gebruikersvergunning.

Staat van baten en lasten (x € 1.000,-)

Baten	Begroot 2017	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 15.480	€ 15.956	€ 15.477	€ 15.889
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 510	€ 759	€ 414	€ 606
3.5. Overige baten	€ 278	€ 304	€ 279	€ 230
Totaal baten	€ 16.268	€ 17.019	€ 16.170	€ 16.725
Lasten				
4.1. Personele lasten	€ 13.218	€ 13.224	€ 13.306	€ 13.144
4.2. Afschrijvingen	€ 425	€ 365	€ 404	€ 365
4.3. Huisvestingslasten	€ 752	€ 708	€ 1.043	€ 976
4.4. Overige lasten	€ 1.547	€ 787	€ 1.061	€ 760
Totaal lasten	€ 15.942	€ 15.084	€ 15.814	€ 15.245
Saldo baten en lasten	€ 326	€ 1.935	€ 356	€ 1.480
5.1. Financiële baten en lasten	€ -	€ 60	€ 100	€ 97
Resultaat	€ 326	€ 1.995	€ 456	€ 1.577

Kengetal budgetbeheer	Begroot 2017	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Rentabiliteit (resultaat/totaal baten)	2,00 %	11,68 %	2,80%	9,37%

Onderstaand treft u een toelichting aan op de verschillen tussen de gerealiseerde cijfers 2016 en 2015 alsmede het verschil met de begroting.

7.2 Vergelijking cijfers 2016 ten opzichte van 2015

De bekostiging van het ministerie hangt samen met het leerlingenaantal, onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren.

	Aantal leerlingen per 1-10	Ambulante begeleiding
2013	659	
2014	677	709
2015	637	773
2016	632	885

De rijksbijdrage is licht gestegen (0,4%) voornamelijk als gevolg van de jaarlijkse indexering. Bovendien is er een subsidie ontvangen voor het vervangen van studieverlof. Daarnaast zijn de doorbetalingen van de samenwerkingsverbanden gestegen in verband met de groei van het aantal doorverwezen leerlingen in de periode van 1 oktober tot 1 februari.

De overige overheidsbijdragen komen hoger uit (25%). In 2016 is het ziekteverzuim toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds. Bovendien zijn de vergoedingsbedragen gestegen. Voorheen werd vergoed op basis van de werkelijke loonkosten van de vervanger. Met ingang van januari 2016 vindt vergoeding plaats op basis van normbedragen. In de praktijk blijkt dat de normvergoeding vaak hoger ligt dan de werkelijke kosten.

De overige baten liggen hoger (32%) dan vorig jaar. Dit komt onder andere door ontvangen ESF subsidie. Het AOT heeft in de periode 2014 tot 2016 deelgenomen aan een project voor arbeidstoeleiding in de regio. Hiervoor is ESF subsidie aangevraagd en toegekend. Daarnaast is er een uitkering ontvangen van een verzekeringsmaatschappij in verband met loonschade van een medewerker en er is een bedrag ontvangen uit hoofde van een terugbetalingsregeling met een medewerker die uit dienst is gegaan, de kosten van een gevolgde opleiding zijn terug betaald.

De personele lasten zijn met 0,6% gestegen. Deze lasten bestaan uit lonen en salarissen, dotatie aan personele voorzieningen, inhuur personeel en overige personele lasten waaronder scholingskosten, arbo aangelegenheden en kantinekosten. De lonen en salarissen zijn met 0,05% gedaald. Het gemiddeld aantal personeelsleden is in 2016 met 4,4931fte afgenomen. Per januari 2016 bedroeg de salarisverhoging 3,8% uit hoofde van een structurele loonverhoging conform de cao PO. In 2016 is aan transitievergoedingen circa € 55.000 betaald. De pensioenpremie is aanvankelijk gedaald met 1,07% maar per 1 april gestegen met 0,70%. De premie voor het vervangingsfonds is per 1 januari 2016 gestegen met 0,68% en per 1 augustus met 0,50% gedaald. De premie voor het participatiefonds is in 2016 ongewijzigd gebleven maar ten opzichte van 2015 gedaald met 1,25%. Aan de personele voorzieningen is in 2016 minder onttrokken. Dit komt doordat de onttrekking uit de voorziening getroffen beëindigingsregeling geen volledig jaar meer betreft. .

De lasten voor personeel niet in loondienst zijn gestegen. Ten behoeve van het creëren van een flexibele schil worden in sommige gevallen medewerkers ingehuurd via een detachingsbureau. De overige personele lasten komen hoger uit (52%) vanwege hogere kosten voor nascholing. Door persoonlijke budgetten beschikbaar te stellen (conform de cao PO) hebben er in 2016 meer medewerkers scholing gevolgd. De kosten voor de arbodienst komen hoger uit dan in 2015. Vanwege het toegenomen ziekteverzuim is de arbo-arts vaker ingezet, ook ten behoeve van preventie. De kosten voor outplacement liggen hoger.

De afschrijvingslasten liggen in 2016 nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2015.

De huisvestingslasten liggen in 2016 lager dan in 2015 (27%). De daling komt grotendeels door een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. In 2016 is er een nieuw lange termijn onderhoudsplan gemaakt. Na in 2014 en 2015 een hogere inhaaldotatie te hebben gedaan gaan de dotaties de komende jaren weer naar een lager niveau.

De overige lasten zijn licht gestegen (3,6%). De post bestaat uit administratie- en beheerslasten, reiskosten, aanschaf kleine inventaris en apparatuur, leermiddelen en activiteiten met leerlingen. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitgaven voor leermiddelen.

De financiële baten zijn lager dan in 2015 als gevolg van lagere rente op de spaarrekening.

7.3 Vergelijking cijfers 2016 ten opzichte van de begroting 2016

De rijksbijdragen komen hoger uit dan begroot (3%). De rijksbijdrage omvat een vergoeding voor personeel en voor materieel voor leerlingen ingeschreven bij De Berkenschutse en de leerlingen in ambulante begeleiding. Alsmede ontvangen doorbetalingen door de samenwerkingsverbanden in verband met groei per 1 februari.

De stijging komt voort uit het feit dat de beschikkingen hoger uitkomen dan begroot door de stijging van de bekostigingsbedragen als gevolg van de indexatie van de personele bekostiging. Bovendien was er in de begroting geen rekening gehouden met tussentijdse groei (op 1 februari) van het aantal leerlingen.

De overige overheidsbijdragen liggen circa 83% boven de begroting.. Dit wordt veroorzaakt door hogere vergoedingen door het vervangingsfonds. Het ziekteverzuim is toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds. Bekend was dat de wijze van vergoeden door het vervangingsfonds met ingang van januari 2016 zou veranderen. In plaats van vergoeding op basis van werkelijke kosten zou vergoeding gaan plaatsvinden op basis van normbedragen. Op het moment dat de begroting werd gemaakt waren de normbedragen nog niet bekend. In de loop van 2016 bleek dat de normbedragen in de meeste gevallen hoger lagen dan de werkelijke kosten. Dit heeft geleid tot hogere vergoedingen dan begroot. Met ingang van 2017 zijn de normbedragen verlaagd.

De overige baten vallen hoger uit (9%). De ESF subsidie voor het AOT ten behoeve van arbeidstoeleiding in de regio is hoger uitgevallen dan begroot. Daarnaast was er in de begroting geen rekening gehouden met terugbetaling studiekosten door een vertrokken medewerker en uitkering loonschade voor een medewerker.

De personele lasten vallen lager uit dan begroot (0,6%). De lonen en salarissen liggen iets boven de begroting (0,4%). De overige personele lasten vallen lager uit. Dit komt grotendeels doordat de begrote kosten per medewerker voor outplacement lager uitvielen. Bovendien is van het UWV een hoger bedrag ontvangen dan begroot voor vervanging van medewerksters met zwangerschapsverlof.

De afschrijvingslasten blijven achter bij de begroting (10%). Dit komt voornamelijk door achterblijvende investeringen in meubilair, inventaris en apparatuur. Er was rekening gehouden met de vervanging van inrichting van een gymzaal. Dit heeft vertraging opgelopen vanwege het te volgen aanbestedingstraject. Bovendien is er minder geïnvesteerd in meubilair zowel voor leerlingen als voor medewerkers.

De huisvestingslasten zijn lager uitgevallen dan begroot (32%). Dit komt voor een groot deel door een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. In 2016 is er een nieuw lange termijn onderhoudsplan opgesteld. Naar aanleiding hiervan kunnen de dotaties naar beneden worden bijgesteld. Daarnaast vielen de kosten voor klein onderhoud en exploitatie lager uit dan begroot. Omdat er begin 2016 is gestart met een nieuwe samenwerkingspartner voor onderhoud waren deze kosten lastig te begroten. De overige huisvestingslasten vielen lager uit dan begroot. Er was rekening gehouden met extra kosten in verband met verhuizing van het AOT naar een ander gebouw. Deze verhuizing is niet doorgegaan.

De overige instellingslasten komen lager uit dan begroot (26%). Onder andere door lagere advieskosten, lagere kosten voor aanschaf van inventaris, apparatuur en leermiddelen minder kosten voor activiteiten met leerlingen.

De financiële baten en lasten komen lager uit dan begroot vanwege de lagere rentevergoeding dan verwacht.

7.4 Vergelijking begroting 2017 ten opzichte van realisatie 2016

De verwachte rijksbijdrage is lager begroot in verband met een lichte terugloop van het aantal leerlingen. Er is geen rekening gehouden met bijzondere bekostiging voor meervoudig gehandicapte leerlingen en subsidie studieverlof. Bovendien wordt in de begroting geen rekening gehouden met te ontvangen groeibekostiging van de samenwerkingsverbanden.

De overige overheidsbijdragen laten een daling zien in de begroting 2017. Dit heeft te maken met de door het vervangingsfonds naar beneden bijgestelde normbedragen met ingang van 2017. Bovendien wordt er rekening gehouden met een daling van het ziekteverzuim waardoor er minder loonkosten gedeclareerd kunnen worden.

Bovendien werd in 2016 tot oktober nog een deel van de huur van het AOT vergoed door de gemeente. In 2017 is deze vergoeding volledig vervallen.

De overige baten liggen in de begroting 2017 lager dan in 2016. Deze post laat zich moeilijk begroten voornamelijk omdat hierin subsidies zijn opgenomen. In 2016 is er ESF subsidie ontvangen voor een project betreffende arbeidstoeleiding van jongeren, waarin het AOT heeft geparticipeerd.

De personele lasten blijven naar verwachting op hetzelfde niveau. De verwachte kosten voor lonen en salarissen komen lager uit. De overige personele zijn hoger begroot door hogere kosten voor scholing, outplacement en dotaties aan personele voorzieningen.

De verwachte afschrijvingslasten komen hoger uit door investeringen in onder andere modernisering gymzaal, aanbrengen van een systeem van klimaatbeheersing in de hoofdlocatie en vernieuwing methoden praktijklessen AOT.

De huisvestingslasten komen in de begroting 2017 hoger uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere begrote kosten voor onderhoud. De werkelijke onderhoudskosten van een relatief oud gebouw laten zich moeilijk begroten. Daarnaast liggen de begrote kosten voor energieverbruik hoger. Deze kosten fluctueren en laten zich dus lastig begroten.

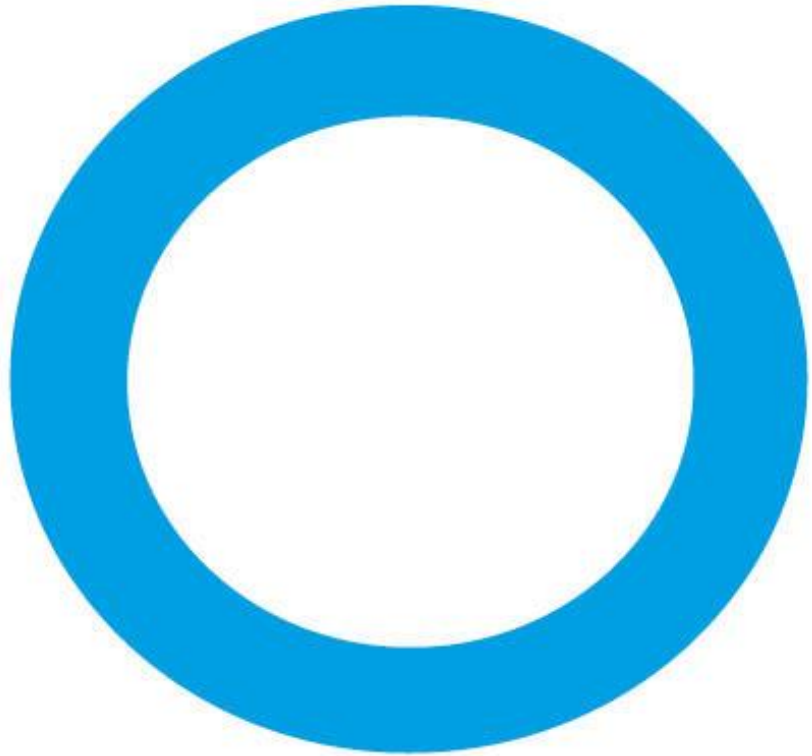
De overige instellingslasten komen in de begroting voor 2017 hoger uit doordat rekening is gehouden met extra kosten voor innovatie van het onderwijs ad € 500.000. Bovendien is rekening gehouden met hogere kosten voor: aanschaf van kleine inventaris, apparatuur en ICT benodigheden, hogere kosten in verband met activiteiten met leerlingen en leermiddelen alsmede hogere advieskosten.

De financiële baten liggen in de begroting 2017 lager. Er is rekening gehouden met 0% rente op het spaartegoed.

7.5 Treasuryverslag

De Berkenschutse beschikt over een treasurystatuut vastgesteld door de raad van toezicht van Stichting Kempenhaeghe. Doel van het treasurystatuut is het sturen en het beheersen van; het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico's. In het statuut zijn afspraken vastgelegd over onderwerpen als beheersing van rentekosten en –risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken. Het treasurybeleid maakt onderdeel uit van het financiële beleid van De Berkenschutse en vindt plaats binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Er werden in 2016 geen beleggingsportefeuille, leningen en/of derivaten aangehouden.

B. Jaarrekening

.....

1. Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (BWZ/RJ). Alsmede de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO).

Waardering van de activa en de passiva

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Alleen als de instelling het economische eigendom bezit, kunnen de activa opgenomen worden in de balans.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats over de periode waarin De Berkenschutse naar verwachting de voordelen van de immateriële vaste activa geniet.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur.

Onderstaand zijn de activeringscriteria opgenomen:

• Vervoermiddelen	5 jaar
• Kas – Landbouwonderwijs	5 jaar
• Audiovisuele middelen	3 jaar
• ICT	3 jaar
• Meubilair	15 jaar
• Overige inventaris	10 jaar
• Lesmethoden (excl. VSO-ef)	8 jaar
• Diplomagerichte lesmethoden (VSO-ef)	5 jaar
• Duurzame ontwikkelingsmaterialen	12 jaar

Uitgaven voor groot onderhoud waaronder schilderwerk, vervanging dakbedekking, vervanging vloerbedekking, zonwering en armaturen worden gedaan uit de onderhoudsvoorziening.

Indien de totale factuur met betrekking tot investeringen € 1.000 of meer bedraagt, wordt tot activering overgegaan. Voor meubilair wordt vanuit de benadering van het complex aan activa gekozen voor een ondergrens van € 50 per stuk (incl. BTW en eventuele kortingen) als activeringscriterium.

Lesmethoden worden doorgaans gefaseerd geleverd. Derhalve vindt ook bij lesmethoden activering plaats bij een factuurbedrag < € 1.000.

Flottende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een (eventueel) noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en opgenomen indien op de balansdatum aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- De rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk).
- Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
- Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de exploitatierekening. De uitgaven worden rechtstreeks onttrokken aan de voorzieningen. Als duidelijk is dat een aanwezige voorziening (deels) niet meer nodig is, moet een vrijval uit de voorziening plaatsvinden. De vrijval wordt verwerkt ten gunste van de posten uit de exploitatierekening ten laste waarvan oorspronkelijk de dotaties hebben plaatsgevonden.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

De overlopende passiva betreffen:

- Vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden (tijdevenredig of naar evenredigheid van de te leveren prestaties) worden toegerekend en voorts ook de nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Hieronder kunnen ook aanvullende subsidies worden opgenomen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld.;
- Nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Baten

(Rijks)bijdragen OCW

De (normatieve) rijksbijdrage OCW betreft de toegerekende rijksbijdrage op basis van rijksbijdragenbrieven van OCW. Onder (normatieve) rijksbijdrage OCW wordt verstaan: de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten, toegerekend naar het verslagjaar.

Met ingang van 2014 is, als gevolg van de invoering Passend onderwijs toegevoegd "*ontvangen doorbetalingen van SWV.*"

Lasten

Bepaling van het exploitatiesaldo

Hierbij geldt het matchingprincipe: lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De financiële baten en lasten worden afzonderlijk verantwoord in de exploitatierekening.

Het resultaat wordt verwerkt in het eigen vermogen in de balans op basis van (het voorstel voor) de bestemming van het resultaat.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Het gerapporteerde resultaat wordt aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen kasstroom tot gevolg hebben in de verslagperiode. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden.

MAB Model A Balans

(na resultaatbestemming)

1 Activa

	31-12-2016		31-12-2015	
Vaste activa				
1.1 Immateriële vaste activa	€	50.169	€	48.157
1.2 Materiele vaste activa				
1.2.1 Gebouwen en terreinen	€	-	€	-
1.2.2 Inventaris en apparatuur	€	976.389	€	903.500
1.2.3 Leermiddelen	€	142.017	€	132.140
1.2.4 Overige materiële vaste activa	€	22.232	€	37.054
		€ 1.140.638		€ 1.072.694
Totaal vaste activa	€	1.190.807	€	1.120.851
Vlottende activa				
1.5 Vorderingen				
1.5.1 Debiteuren	€	6.160	€	8.943
1.5.2 Ministerie van OCW	€	663.363	€	700.023
1.5.6 Overige overheden	€	-	€	93.870
1.5.7 Overige vorderingen	€	278.669	€	219.012
1.5.8 Overlopende activa	€	70.075	€	97.229
1.5.9 Af: Voorz. wegens oninbaarheid	€	-1.624	€	-
		€ 1.016.643		€ 1.119.077
1.7 Liquide middelen				
Liquide middelen (publiek)	€	12.761.778	€	11.056.493
Totaal vlottende activa	€	13.778.421	€	12.175.570
Totaal activa	€	14.969.228	€	13.296.421

(na resultaatbestemming)

2 Passiva	31-12-2016	31-12-2015
2.1 Eigen vermogen		
2.1.2 Algemene reserve	€ 8.331.847	€ 6.135.274
2.1.3 Bestemmingsreserves	€ 3.622.175	€ 3.827.734
Totaal eigen vermogen	€ 11.954.022	€ 9.963.008
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	€ 398.745	€ 431.402
2.2.3 Overige voorzieningen	€ 1.102.650	€ 1.013.836
	€ 1.501.395	€ 1.445.238
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	€ 172.019	€ 113.449
2.4.4 Ministerie van OCW	€ -	€ -
2.4.6 Belastingen en premies	€ 434.208	€ 545.026
2.4.7 Schulden inzake pensioenen	€ 120.473	€ 133.835
2.4.8 Overige kortlopende schulden	€ 765.127	€ 853.036
2,4,9 Overlopende passiva	€ 21.984	€ 242.829
	€ 1.513.811	€ 1.888.175
Totaal passiva	€ 14.969.228	€ 13.296.421

MB Model B Staat van baten en lasten over 2016

	31-12-2016	Begroting 2016	31-12-2015
3 Baten			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	€ 15.956.174	€ 15.477.000	€ 15.889.160
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 758.515	€ 414.000	€ 605.889
3.5 Overige baten	€ 304.051	€ 279.000	€ 230.028
Totaal baten	€ 17.018.740	€ 16.170.000	€ 16.725.077
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	€ 13.224.288	€ 13.306.000	€ 13.143.722
4.2 Afschrijvingen	€ 364.562	€ 404.000	€ 365.570
4.3 Huisvestingslasten	€ 708.326	€ 1.043.000	€ 976.041
4.4 Overige lasten	€ 786.985	€ 1.061.000	€ 759.811
Totaal lasten	€ 15.084.161	€ 15.814.000	€ 15.245.144
Saldo baten en lasten	€ 1.934.579	€ 356.000	€ 1.479.933
5 Financiële baten en lasten	€ 60.205	€ 100.000	€ 97.229
Resultaat	€ 1.994.784	€ 456.000	€ 1.577.162

MC Model C Kasstroomoverzicht

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	€ 1.934.579	€ 1.479.933
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	€ 364.562	€ 365.570
- Mutaties voorzieningen	€ 56.157	€ 161.368
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	€ 102.434	€ 145.974
- Kortlopende schulden	€ -374.364	€ 74.420
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 2.083.368	€ 2.227.265
Ontvangen interest	€ 60.205	€ 97.229
Onttrekking ivm opheffing Stg. Vrienden van de Berkenschutse	€ -3.772	€ -
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	€ 2.139.801	€ 2.324.494
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa	€ -26.549	€ -7.454
Investerings materiële vaste activa	€ -407.970	€ -222.572
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -434.519	€ -230.026
Mutatie liquide middelen	€ 1.705.282	€ 2.094.468

De vermogensmutatie als gevolg van het besluit om de doelstellingen van de Stichting Vrienden van de Berkenschutse onder te brengen in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe is opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

VA Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2016	Cum. afschr. 1-1- 2016	Boekwaarde 1-1-2016	Inv. 2016	Desinv 2016	Afschr 2016	Aanschafprijs 31-12-2016	Cum. afschr. 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016	Afschr. termijn in jaren	Afschr termijn in %
1.1.1 Software	€ 99.098	€ 50.941	€ 48.157	€ 26.549	€ -	€ 24.537	€ 125.647	€ 75.478	€ 50.169	3	33%
1.1.4 Vooruitbetalingen activa in ontwikkeling	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	3	33%
Totaal immateriële vaste activa	€ 99.098	€ 50.941	€ 48.157	€ 26.549	€ -	€ 24.537	€ 125.647	€ 75.478	€ 50.169		

1.1.1 Software:

Het betreft specifieke software ten behoeve van het leerlingvolgsysteem, website, intranet en ouderportaal.

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2016	Cum. afschr. 1-1-2016	Boekwaarde 1-1-2016	Inv. 2016	Desinv 2016	Afschr 2016	Aanschafprijs 31-12-2016	Cum. afschr. 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016	Afschr. termijn in jaren	Afschr termijn in %
1.2.1 Gebouwen	€ 608.065	€ 608.065	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 608.065	€ 608.065	€ -	20	5%
1.2.2 Inventaris en apparatuur											
ICT (oud)	€ 160.000	€ 160.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 160.000	€ 160.000	€ -	3	33,33%
Inventaris (oud)	€ 300.000	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 300.000	€ 300.000	€ -	10	10%
Meubilair leerlingen	€ 211.997	€ 74.877	€ 137.120	€ 1.346	€ -	€ 14.137	€ 213.343	€ 89.014	€ 124.329	15	6,67%
Meubilair overig	€ 229.979	€ 107.782	€ 122.197	€ 8.034	€ -	€ 15.649	€ 238.013	€ 123.431	€ 114.582	15	6,67%
Audio visuele middelen	€ 69.920	€ 55.706	€ 14.214	€ -	€ -	€ 5.686	€ 69.920	€ 61.392	€ 8.528	3	33,33%
Hardware	€ 1.308.845	€ 1.108.607	€ 200.238	€ 206.064	€ -	€ 165.112	€ 1.514.909	€ 1.273.719	€ 241.190	3	33,33%
Inventaris overig	€ 860.443	€ 430.713	€ 429.730	€ 134.450	€ -	€ 76.420	€ 994.893	€ 507.133	€ 487.760	10	10%
1.2.2 Totaal inventaris	€ 3.141.184	€ 2.237.685	€ 903.499	€ 349.894	€ -	€ 277.004	€ 3.491.078	€ 2.514.689	€ 976.389		
1.2.3 Leermiddelen											
Exclusief f-stroom	€ 77.384	€ 43.855	€ 33.529	€ 4.138	€ -	€ 8.222	€ 81.521	€ 52.077	€ 29.445	8	12,50%
F-stroom	€ 190.263	€ 91.652	€ 98.611	€ 53.938	€ -	€ 39.977	€ 244.201	€ 131.629	€ 112.572	5	20%
1.2.3 Totaal leermiddelen	€ 267.647	€ 135.507	€ 132.140	€ 58.076	€ -	€ 48.199	€ 325.722	€ 183.706	€ 142.017		
1.2.4 Overige materiële vaste activa											
Vervoermiddelen	€ 139.816	€ 102.762	€ 37.054	€ -	€ -	€ 14.822	€ 139.816	€ 117.584	€ 22.232	5	20%
Kas landbouwonderwijs	€ 129.146	€ 129.146	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 129.146	€ 129.146	€ -	5	20%
1.2.4 Totaal overige materiële vaste activa	€ 268.962	€ 231.908	€ 37.054	€ -	€ -	€ 14.822	€ 268.962	€ 246.730	€ 22.232		
Totaal materiële vaste activa	€ 4.285.858	€ 3.213.165	€ 1.072.693	€ 407.970	€ -	€ 340.024	€ 4.693.828	€ 3.553.190	€ 1.140.638		

1.2.1 Gebouwen:

Het genoemde bedrag betreft alleen de oudbouw (gebouw 1969) van de school "De Berkenschutse". Dit gedeelte is eigendom van Stichting Kempenhaeghe, ook de financiering was door laatstgenoemde stichting geregeld.

In 1977, 1993, 2002, 2004 en 2005 (gymzaal) heeft een uitbreiding van de school plaatsgevonden. De uitbreidingen zijn gefinancierd door de gemeente Heeze-Leende.

De door de gemeente Heeze-Leende gefinancierde investeringen zijn niet onder de vaste activa verantwoord, omdat ze economisch eigendom zijn van de gemeente.

In 2008 is de nieuwbouw van de lokalen voor handvaardigheid en techniek afgerond. De nieuwbouw is grotendeels betaald door de gemeente Heeze-Leende die tevens economisch eigenaar is.

In 2007 is een nieuwe parkeerplaats/taxibaan aangelegd. In 2010 is een patio dicht gemaakt. In de ontstane ruimte is een nieuwe verpleegafdeling gerealiseerd. De kosten van beide projecten zijn in voorgaande jaren reeds genomen. Over de financiële afwikkeling met de gemeente liep nog een juridische procedure. Eind 2015 heeft de Raad van State, het hoger beroep dat door De Berkenschutse ingediend was, gegrond verklaard. De gemeente diende opnieuw een besluit te nemen. Het nieuwe besluit luidde echter hetzelfde als het oude. Daarop is verweer aangetekend en is er op 30 november 2016 opnieuw een hoorzitting bij de Raad van State geweest. De uitspraak is inmiddels bekend hierbij is de gemeente volledig in haar gelijk gesteld. Deze uitspraak heeft voor De Berkenschutse geen financiële consequenties.

In 2013 hebben er verbouwingen plaatsgevonden in het hoofdgebouw ten behoeve van het huisvesten van cluster 4 leerlingen. Bovendien is gestart met de nieuwbouw van de cluster 4 school ten behoeve van de huisvesting van leerlingen die gehuisvest waren op locatie Kloostervelden (voorheen Providentia). Begin 2014 is de nieuwbouw in gebruik genomen. Beide projecten zijn door de gemeente gefinancierd.

1.2.2 Inventaris en apparatuur:

Meubilair leerlingen in 2016 is voornamelijk geïnvesteerd in picknicktafels voor de speelplaats. Daarnaast omvat deze post voornamelijk klassenmeubilair.

Meubilair overig betreft voornamelijk, archiefkasten en (aangepaste) werkplekken van medewerkers.

Hardware betreft laptops, digiborden en desktop computers.

Inventaris overig heeft betrekking op onder meer een snoezelruimte, telefonie -en intercom installatie, klimtoestel speelplaats en inventaris gymzaal.

1.2.3 Leermiddelen:

Hieronder zijn opgenomen de lesmethodes. Bij de niet diploma gerichte afdelingen wordt een afschrijvingstermijn van 8 jaar gehanteerd. Bij de diploma gerichte afdeling is de afschrijvingstermijn 5 jaar.

1.2.4 Overige materiële vaste activa

Hieronder zijn de bussen van de school opgenomen evenals de kas ten behoeve van het landbouwonderwijs.

VV Voorraden & Vorderingen

1.5 Vorderingen

	31-12-2016		31-12-2015	
Debiteuren	€	6.160	€	8.943
Ministerie van OCW	€	663.363	€	700.023
<u>Overige overheden</u>				
Bijdrage gemeente	€	-	€	93.870
<u>Overige vorderingen</u>				
Vooruitbetaalde kosten	€	91.038	€	82.767
Vaste voorschotten	€	651	€	651
Kasvoorschotten	€	-	€	-
Overige	€	186.980	€	135.594
Totaal overige vorderingen	€	278.669	€	219.012
<u>Overlopende activa</u>				
Overige	€	70.075	€	97.229
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	€	-1.624	€	-
Totaal vorderingen	€	1.016.643	€	1.119.077

1.5.1 Debiteuren

De post debiteuren komt in 2016 lager uit dan op balansdatum 2015. De vordering is opgebouwd uit een aantal kleinere bedragen. Het betreft voornamelijk gefactureerde omzet van werkzaamheden verricht door leerlingen bij het AOT.

De voorziening wegens oninbaarheid betreft een tweetal vorderingen.

1.5.2 Ministerie van OCW

Het betreft het per saldo nog te vorderen bedrag in verband met het verschil tussen het toegerekende lumpsumbudget (5/12 (augustus t/m december) en het volgens het betaalritme ontvangen lumpsumbedrag (zie ook bijlage 5).

1.5.6 Overige overheden

Per ultimo 2015 stond er een vordering open op de gemeente voor 1^e inrichting en onderwijsleerpakket in verband met groei bij aanvang van schooljaar 2013/2014. Daarnaast bestond de vordering uit twee maanden huur van het AOT.

1.5.7 Overige vorderingen

De post vooruitbetaalde kosten bestaat uit:

	2016	2015
• Voorschot premie AOV collectief	€ 44.698	€ 41.511
• Licentiekosten	€ 32.397	€ 15.059
• Verzekeringspremies	€ 5.166	€ 4.891
• Huur januari (AOT)	€ 4.134	€ -
• Abonnementen	€ 2.174	€ 1.842
• Overige	€ 2.469	€ 19.464
Totaal	€ 91.038	€ 82.767

De vooruitbetaalde licentiekosten komen hoger uit. Steeds meer lesmethodes bieden ook digitaal lesmateriaal aan.

De post overige is als volgt opgebouwd:

	2016	2015
• Loonkosten vervangingsfonds	€ 96.892	€ 77.970
• ESF subsidie arbeidstoeleiding	€ 30.220	€ -
• Vergoeding hagelschade door gemeente	€ 29.257	€ -
• Premie restitutie vervangingsfonds	€ 4.000	€ 20.000
• SWV Helmond VO, groei	€ -	€ 11.248
• Overig	€ 26.611	€ 26.376
Totaal	€ 186.980	€ 135.594

De vordering op het vervangingsfonds was op balansdatum 2016 hoger dan in 2015. Dit komt voornamelijk door de afwikkeling van twee bezwaar procedures die eind 2016 tot een positieve uitspraak hebben geleid.

In de periode augustus 2014 tot en met juli 2016 heeft het AOT geparticipeerd in een project voor arbeidstoeleiding in de regio Zuid Oost Brabant. Voor de bekostiging hiervan is ESF subsidie toegekend.

Vanwege hagelschade ontstaan in juni 2016 zijn diverse reparaties verricht. De opstal- en inboedelverzekering loopt via de gemeente Heeze-Leende. Omdat nog niet alle herstelwerkzaamheden zijn uitgevoerd op balansdatum is de schade nog niet afgehandeld. De verrichte reparaties worden vergoed door de gemeente.

1.5.8 Overlopende activa

Het betreft grotendeels rente op bank tegoeden opgebouwd in 2016 maar ontvangen in 2017 (€ 59.125). Daarnaast is hier opgenomen een vordering uit hoofde van een prijs die is gewonnen door het AOT met een projectvoorstel hoe leerlingen in contact kunnen worden gebracht met werkgevers. Een deel van de geldprijs was op balansdatum nog niet ontvangen (€ 10.950).

EL Effecten & Liquide middelen

1.7 Liquide middelen

1.7	Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
1.7.1	Kasmiddelen	€ 370	€ 909
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	€ 2.063.931	€ 1.756.305
1.7.3	Deposito's/Sparen	€ 10.697.477	€ 9.299.279
	Totaal	€ 12.761.778	€ 11.056.493

De post *liquide middelen* is toegenomen.

De toename is het gevolg van het gerealiseerde resultaat in 2016. De liquiditeiten staan geheel ter vrije beschikking.

EV Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

		Bestemming resultaat		Overige mutaties	
	31-12-2015	2016			31-12-2016
2.1.1	Algemene reserve	€ 6.135.274	€ 2.200.343	€ -3.770	€ 8.331.847
2.1.3	Bestemmingsreserve				
2.1.3 N	Bestemmingsreserve publiek				
	Personeel				
	Verzilvering	€ 1.358.620	€ -	€ -	€ 1.358.620
	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	€ 2.218.079	€ -35.854	€ -	€ 2.182.225
	Bestuur & management	€ 54.098	€ -	€ -	€ 54.098
	BAPO	€ 81.937	€ -81.937	€ -	€ -
	Update automatisering	€ 95.000	€ -87.768	€ -	€ 7.232
	Netwerk LWOE	€ 20.000	€ -	€ -	€ 20.000
	Totaal bestemmingsreserve	€ 3.827.734	€ -205.559	€ -	€ 3.622.175
2.1.6	Herwaarderingsreserve	€ -	€ -	€ -	€ -
	Eigen vermogen	€ 9.963.008	€ 1.994.784	€ -3.770	€ 11.954.022

Het eigen vermogen (algemene reserves en bestemmingsreserves) van De Berkenschutse is vrij hoog. Deels zal dit in de toekomst nodig zijn om tekorten op middellange termijn op te kunnen vangen. Bovendien noodzaakt de onzekerheid rond de hoogte van de rijksbijdrage tot het aanhouden van reserves. Er is gekozen om een deel van het eigen vermogen te investeren in organisatieontwikkeling en -innovatie. In dat kader zijn er in 2016 middelen vrijgemaakt om onderwijskundige en organisatorische innovatietrajecten te faciliteren (curriculumontwikkeling; stimuleren van kwaliteitsimpuls etc). Daarbij wordt gebruik gemaakt van al in gang gezette initiatieven. Het verwachte effect is enerzijds het vergroten van vaardigheden en competenties van medewerkers, het ervaren van meer toegerust zijn om antwoorden te geven op ondersteuningsvragen van leerlingen. Anderzijds verwachten we een positief effect op de organisatie als geheel: meer dynamiek en flexibiliteit; een professionele leergemeenschap waardoor de slagvaardigheid zal toenemen.

In 2016 is er geïnvesteerd in een zachte ruimte. Dit biedt extra ontwikkelingsmogelijkheden aan leerlingen met een meervoudige beperking. Daarnaast is er een film gemaakt waarin zichtbaar wordt hoe het leerlingen van

De Berkenschutse vergaat in het vervolgonderwijs. Bovendien zijn er medewerkers vrij geroosterd om onderwijskundige innovatieprojecten te ontwikkelen. Het totaal van bovenstaande initiatieven bedraagt € 75.600.

In het eigen vermogen is opgenomen het vermogen van de Stichting Vrienden van de Berkenschutse. In 2016 heeft het bestuur besloten tot ontbinding van de stichting. Dit als gevolg van het besluit om de doelstellingen van deze stichting onder te brengen in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe. Het batig saldo, een bedrag van € 3.770 is overgemaakt naar de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe voor het verder uitvoeren van de gestelde doelstellingen.

De Stichting Vrienden van De Berkenschutse is met ingang van 12 december 2016 opgeheven en uitgeschreven uit het handelsregister.

Het verloop van de *algemene reserves* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€	6.135.274
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2016	€	2.200.343
• Opheffen Stg. Vrienden van de Berkenschutse	€	- 3.770
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€	8.331.847

De niet geormerkte middelen van OCW (zonder terugbetalingsverplichting), personeels- en arbeidsmarktbeleid en versterking bestuur en management, zijn opgenomen onder de bestemmingsreserves.

Het verloop van de *bestemmingsreserve verzilvering* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€	1.358.620
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2016	€	-
• Onttrekking	€	-
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€	1.358.620

Het verloop van de *bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarktbeleid* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€	2.218.079
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2016	€	-
• Onttrekking	€	35.854
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€	2.182.225

Het verloop van de *reserve versterking bestuur & management* is als volgt:

• Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€	54.098
• Toevoeging uit de resultaat bestemming 2016	€	-
• Onttrekking	€	-
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€	54.098

Bestemmingsreserve BAPO

In het onderwijs bestond lange tijd de regeling verlof in het kader van bevordering arbeidsparticipatie ouderen (BAPO). Elke werknemer van 52 jaar en ouder had recht op dat verlof. In het verleden is er een voorziening gevormd waaruit de salariskosten voor BAPO verlof onttrokken werden. Sinds 2010 mogen BAPO lasten niet meer via een voorziening verlopen maar via de periodekosten in de exploitatierekening. De bestaande voorziening is destijds ondergebracht in een bestemmingsreserve BAPO. Hieruit konden tekorten worden gedekt, ontstaan doordat de vergoeding voor BAPO in de lumpsum lager is dan de werkelijke kosten voor BAPO verlof. Per 1 oktober 2014 is de BAPO regeling vervallen. De werknemer die op 30 september 2014 BAPO-verlof genoot kan gebruikmaken van een overgangsregeling.

Het verloop van de *bestemmingsreserve BAPO* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€ 81.937
• Werkelijk uitbetaalde BAPO	€ 416.802
• Vergoeding in lumpsum	€ 192.529
Tekort	<u>€ 224.273</u>
Dekking uit <i>bestemmingsreserve BAPO</i>	€ 81.937
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€ -

Bestemmingsreserve update automatisering:

In 2012 zijn er middelen gereserveerd voor het updaten van de ICT voorzieningen. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in infrastructuur, website, intranet en wifinetwerk. In 2016 in een ouderportaal, telefonie en omroepinstallatie (voice over IP) en wifi in het AOT.

Het verloop van de *bestemmingsreserve update automatisering* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 01-01-2016	€ 95.000
• Onttrekking	€ 87.768
Saldo beschikbaar per 31-12-2016	€ 7.232

Bestemmingsreserve netwerk LWOE:

Er is in het verleden een voorziening getroffen voor het opzetten van een netwerk voor het LWOE (Landelijk Werkverband voor Onderwijs en Epilepsie). In 2015 is gestart met het koppelen van de diverse beschikbare databases. In 2016 heeft dit verder vorm gekregen. Onderzocht is of er een gezamenlijk systeem met De Waterlelie opgezet kon worden. Tijdens het testen bleek het systeem niet aan onze kwaliteitseisen te voldoen en is besloten de samenwerking met de leverancier te beëindigen. In 2017 wordt onderzocht welk vervolg deze stap zal krijgen. Vooralsnog handhaven we het "oude" systeem.

VL Voorzieningen

2.2 Voorzieningen

	31-12-2015	Dotaties 2016	Onttrekking 2016	31-12-2016	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1 Personeelsvoorzieningen						
Uigesteld verlof	€ 105.990	€ 7.590	€ 6.383	€ 107.197	€ 8.594	€ 98.603
Toekomstige jubilea	€ 204.923	€ 30.468	€ 12.809	€ 222.582	€ 21.981	€ 200.601
Beëindigingsregeling	€ 117.883	€ 31.694	€ 117.883	€ 31.694	€ 31.694	€ -
Duurzame inzetbaarheid	€ 2.606	€ 2.666	€ -	€ 5.272	€ -	€ 5.272
Eigen risicodragers zw	€ -	€ 32.000	€ -	€ 32.000	€ 32.000	€ -
Totaal personeelsvoorziening	€ 431.402	€ 104.418	€ 137.075	€ 398.745	€ 94.269	€ 304.476
2.2.3 Onderhoud	€ 1.013.836	€ 107.500	€ 18.686	€ 1.102.650	€ 184.082	€ 918.568
Totaal voorzieningen	€ 1.445.238	€ 211.918	€ 155.760	€ 1.501.395	€ 278.351	€ 1.223.044

Voorziening uitgesteld verlof:

Het betreft een voorziening voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

Voorziening toekomstige jubilea:

Voor de verplichtingen uit hoofde van toekomstige jubilea is een voorziening gevormd. Een werknemer heeft bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een door de werkgever uit te betalen jubileumgratificatie. De gratificatie bedraagt bij een 25-jarige diensttijd bij het onderwijs 50% van het bruto maandsalaris. Bij een 40 jarig jubileum bedraagt het een volledig bruto maandsalaris. De hoogte van de voorziening is bepaald door per medewerker de jaarlijkse dotatie vast te stellen op basis van werktijdfactor, salarisschaal en periode in dienst op balansdatum. De bedragen worden contant gemaakt met een disconteringsvoet van 1,4%.

Voorziening getroffen beëindigingsregeling:

In verband met een herstructurering als gevolg van de invoering van een nieuw corporate governance model is er in 2011 een beëindigingsregeling getroffen met de toenmalige bestuurder van de Berkenschutse. Als onderdeel van deze regeling is er in 2011 een voorziening getroffen met opgebouwde rechten. Eind 2016 bestaan er geen verplichtingen meer aan de voormalige bestuurder/directeur.

In 2016 is er met twee medewerkers overeengekomen dat hun dienstverband, met wederzijds goedvinden, in 2017 wordt beëindigd. De overeengekomen vergoedingen zijn opgenomen bij deze voorziening.

Voorziening duurzame inzetbaarheid:

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid en is de BAPO-regeling vervallen. De cao-regelingen betreffende duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Met ingang van 2015 is gestart met het opbouwen van een voorziening duurzame inzetbaarheid op basis van daadwerkelijk gespaarde uren ouderenverlof door medewerkers waarmee een dergelijk plan is overeengekomen.

Voorziening eigen risicodragers ziekte wet (erd zw):

In 2016 is een medewerker met een tijdelijk dienstverband ziek uit dienst gegaan. Omdat wij eigen risicodragers zijn voor de ziekte wet zijn wij gehouden om voorlopig de loonkosten door te betalen. Begin november 2017 is twee jaar ziekte voorbij. Dan zal er meer duidelijkheid zijn over een eventueel vervolgtraject. Er is in 2016 een voorziening gevormd voor loonkosten tot november 2017, kosten arbo-arts en kosten van begeleiding door een re-integratie bureau. Eind 2017 wordt beoordeeld of de voorziening moet worden uitgebreid met verwachte loonkosten voor de komende jaren.

Voorziening onderhoud:

Jaarverslag 2016 29 maart 2017

De Berkenschutse beschikt over een voorziening voor groot onderhoud. Tot 1 januari 2015 diende hieruit onder andere schilderwerk, vervanging vloerbedekking en zonwering bekostigd te worden. De gemeente Heeze-Leende was verantwoordelijk voor het groot onderhoud zoals vervanging daken en kozijnen. Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud voor schoolgebouwen in het primair onderwijs overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. Voor een toereikende voorziening op de geplande onderhoudsmomenten is er in 2014 en 2015 extra gedoteerd aan de voorziening. In 2016 is er een nieuw lange termijn onderhoudsplan opgesteld. De jaarlijkse dotaties liggen de komende jaren op een niveau van € 107.500.

KS Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
2.4.3 Crediteuren	€ 172.019	€ 113.449
2.4.4 OCW	€ -	€ -
2.4.6.1 Loonheffing	€ 301.858	€ 371.823
2.4.6.3 Premie sociale verzekeringen	€ 132.350	€ 173.203
2.4.7 Schulden inzake pensioenen	€ 120.473	€ 133.835
2.4.8 Overige kortlopende schulden:		
- Nog te betalen kosten	€ 57.342	€ 47.773
- R.C. Kempenhaeghe	€ 31.042	€ 24.789
- Afdracht Pf/Vf	€ 64.545	€ 72.532
- Vakantiegeld	€ 395.931	€ 405.100
- Ov. sub.ocw/niet geormerkt	€ 27.739	€ 23.900
- Overige subsidies *	€ 75.625	€ 161.331
- Vooruitontvangen investerings subsidies	€ 112.903	€ 117.612
	€ 765.127	€ 853.036
2.4.9 Overlopende passiva	€ 21.984	€ 242.829
Totaal kortlopende schulden	€ 1.513.811	€ 1.888.175

*Voor een specificatie van de subsidies zie bijlage 4.

De post *crediteuren* ligt op balansdatum hoger dan in 2015.

Het betreft onder andere:

• Loyalis, premie arbeidsongeschiktheidsverzekering	€ 44.698
• Werkzaamheden brandcompartimentering	€ 16.279
• Licentie SLB diensten schoolcontract	€ 10.995
• Contract onderhoudsinstallaties	€ 10.914
• Lease kopieerapparaten	€ 9.064
• Van den Hurk (huur AOT)	€ 8.268
• Advieskosten ouderportaal	€ 3.194

De post *nog te betalen bedragen* bestaat onder andere uit:

• Bijdrage LWOE	€ 36.687
• Werkzaamheden accountant	€ 9.075
• Juridisch advies arbeidszaken	€ 1.023
• Overig	€ 10.557

De post *subsidie OCW niet geormerkt* betreft een in 2012 ingevoerde aanvullende bekostiging, de zogenaamde prestatiebox. Tot en met schooljaar 2014/2015 verstrekke de minister bijzondere bekostiging voor het realiseren van activiteiten in het kader van opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders alsmede cultuureducatie. De subsidie wordt gecontinueerd tot en met schooljaar 2019/2020. In 2016 zijn uit deze subsidie diverse opleidingstrajecten van medewerkers en teams betaald waaronder een training timemanagement, een hulpmiddel om de ervaren werkdruk te verminderen en een opleidingstraject voor interne auditoren voor het auditen van de processen in het kader van de kwaliteitsnorm SO.

De post *vooruit ontvangen investeringssubsidies* laat het bedrag zien waaruit de afschrijvingslasten vrijvallen op activa welke zijn aangeschaft met subsidiegelden. In 2016 is van de stichting Margaret Olivia Knip een subsidie ontvangen voor het realiseren van een tweetal projecten. Schoolplein 14, een initiatief van de Cruyff

Foundation om spelen en sporten op het schoolplein te stimuleren. En het aankleden van het schoolplein voor Havo/VWO met, door leerlingen gedecoreerde, mozaïek banken.

Onder de *overlopende passiva* is opgenomen de niet geormerkte subsidie van het ministerie van OC&W in verband met overdracht van het buiten onderhoud van de gebouwen van de gemeente naar het schoolbestuur met ingang van 2015. Scholen met relatief oude schoolgebouwen kwamen voor deze bijzondere bekostiging in aanmerking. In 2016 is deze subsidie aangewend voor de aanpassingen aan de nieuwste regelgeving betreffende brandveiligheid. Dit was noodzakelijk voor het verlengen van de gebruikersvergunning.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 62.610 (AOT: € 49.610, Dorpshuis 't Perron: € 13.000). Hiervan wordt door de gemeente Heeze-Leende € 6.500 vergoed (tot 1-8-2017, daarna opnieuw te bezien). Resterende looptijd AOT 33 maanden en Perron 19 maanden.

Het jaarlijkse bedrag voor huurverplichtingen van kantoorapparatuur (kopieerapparaten) bedraagt € 36.300. De resterende looptijd van het contract is vier jaar.

Tegen de gemeente Heeze-Leende liep een bezwaarprocedure.

In het verleden heeft De Berkenschutse geïnvesteerd in de aanleg van een aanrijroute en in- en uitstapplaatsen voor taxi's (€ 300.000) alsmede in interne verbouwingen (€ 410.000). Eind 2012 werd, drie jaar na dato, de aanvraag voor vergoeding afgewezen door de gemeente.

Wij hebben begin 2013 een bezwaarschrift ingediend waarin, onderbouwd met stukken, wordt verzocht de aangevraagde voorzieningen alsnog voor bekostiging in aanmerking te brengen.

Na een lange juridische procedure is eind 2014 door de rechtbank een uitspraak gedaan. De gemeente was niet gehouden de bedragen te vergoeden. Vervolgens zijn wij in hoger beroep gegaan. Eind 2015 heeft de Raad van State het hoger beroep gegrond verklaard. De gemeente diende een nieuw besluit te nemen. Begin 2016 is door de gemeente een nieuw besluit genomen. Dit besluit houdt in dat de gemeente met in achtneming van een andere verordening geen aanleiding ziet om tot vergoeding over te gaan. Hiermee zijn wij niet akkoord gegaan en hebben opnieuw bezwaar aangetekend. Inmiddels is door de Raad van State een finale uitspraak gedaan waarbij de gemeente in het gelijk is gesteld. Dit heeft geen financiële consequenties voor De Berkenschutse.

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2016

Algemeen

In deze jaarrekening zijn (evenals voorgaande jaren) de activiteiten van de Stichting Berkenschutse AOT (Arbeidsonderzoek en –Training) opgenomen. Dit is verplicht omdat het bevoegd gezag statutair of anderszins overheersende zeggenschap kan uitoefenen op de samenstelling van het bestuur van de stichting. Tot en met 2015 waren ook de activiteiten van de Stichting Vrienden van De Berkenschutse opgenomen. In 2016 heeft het bestuur besloten tot ontbinding van de stichting. Dit als gevolg van het besluit om de doelstellingen van deze stichting onder te brengen in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe.

3 Baten

OB Overheidsbijdragen

3.1 (Rijks)bijdragen OCW

	2016	Begroting 2016	2015
3.1.1 (Normatieve) rijksbijdrage OCW	€ 15.399.679	€ 15.122.000	€ 15.156.365
3.1.2 Overige subsidies OCW			
Geoormerkt	€ -	€ -	€ -
Niet-geoormerkt	€ 404.174	€ 355.000	€ 688.836
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen SWV	€ 152.321	-*	€ 43.959
Totaal (Rijks)bijdrage OCW	€ 15.956.174	€ 15.477.000	€ 15.889.160

* In de begroting is een bedrag van € 21.000 opgenomen onder de overige vordering. Het bedrag had hier opgenomen moeten zijn. Het betreft een bijdrage van het samenwerkingsverband Helmond VO voor de begeleiding van leerlingen van het VSO naar het reguliere VO.

Het bedrag opgenomen onder (normatieve) *Rijksbijdrage OCW* betreft:

	2016	Begroting 2016	2015
Vergoeding voor salarissen	€ 12.493.264	€ 12.234.000	€ 12.393.540
Vergoeding ambulante dienst	€ 1.754.752	€ 1.739.000	€ 1.575.601
Vergoeding voor materiële instandhouding	€ 1.151.663	€ 1.149.000	€ 1.187.224
Totaal	€ 15.399.679	€ 15.122.000	€ 15.156.365

Er is een hogere bekostiging ontvangen dan begroot vanwege:

- Aanpassingen bekostigingsbedragen € 100.000
- Indexering bedragen LWOE € 156.000
- Bijzondere bekostiging voor I.I. met een ernstige meerv. beperking € 22.000

De post *niet geoormerkte subsidies* betreft de middelen voor personeels- en arbeidsmarktbeleid (€ 325.800), aanwending van middelen uit de prestatiebox ten behoeve van professionalisering (€ 62.400) en subsidie studieverlof (16.000).

Sinds de invoering van passend onderwijs in 2014 is de post *Ontvangen doorbetalingen van samenwerkingsverbanden* opgenomen. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen zijn er regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Hierin maken de scholen afspraken over de begeleiding en ondersteuning die ze bieden.

Leerlingen met een beperking kunnen nog steeds naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. Hiervoor is een toelaatbaarheidsverklaring nodig die afgegeven dient te worden door het samenwerkingsverband. Het speciaal onderwijs ontvangt de bekostiging rechtstreeks van het ministerie van OC&W. Het ministerie verrekenet hetgeen is uitbetaald aan een school voor (v)so met het budget van het samenwerkingsverband.

De samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor de bekostiging van de groei per 1 februari. Derhalve is er in 2016 circa € 146.000 ontvangen van diverse samenwerkingsverbanden in verband met groei van het aantal leerlingen doorverwezen door de samenwerkingsverbanden naar De Berkenschutse, tussen 1 oktober 2015 en 1 februari 2016. Daarnaast hebben wij circa € 6.000 ontvangen van het SWV Helmond VO in verband met de succesvolle begeleiding van twee leerlingen naar het reguliere voortgezet onderwijs.

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2016	Begroting 2016	2015
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	€ 78.846	€ 84.000	€ 117.344
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	€ 679.669	€ 330.000	€ 488.545
Totaal overige overheidsbijdragen	€ 758.515	€ 414.000	€ 605.889

De gemeente Heeze-Leende verstrekte de hierna genoemde bedragen:

- een jaarlijkse bijdrage voor onderhoud van de gymzalen € 52.324
- gedeeltelijke vergoeding huur gebouw AOT € 26.522

Totaal gemeentelijke bijdragen € 78.846

De *gemeentelijke bijdrage* ligt in 2016 lager dan in 2015. In 2015 was hierin opgenomen een vergoeding van bijna € 30.000 voor 1ste inrichting en onderwijsleerpakket in verband met de groei bij aanvang van schooljaar 2013/2014. Bovendien is de gedeeltelijke vergoeding van de huur van het AOT, met ingang van oktober 2016, gestopt. Dit heeft een effect van circa € 8.800.

De post *overige overheidsbijdragen* betreft declaraties bij het vervangingsfonds van vervangingskosten van zieke medewerkers. In 2016 komt deze post hoger uit dan in het voorgaande jaar en hoger dan begroot. In 2016 is het ziekteverzuim toegenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds.

Vanwege door het vervangingsfonds aangekondigde wijzigingen met ingang van 2016 in de manier van declareren en vergoeden is in de begroting rekening gehouden met een lager te ontvangen bedrag. Een belangrijke wijziging is dat de vervangingskosten niet worden vergoed op basis van werkelijke kosten maar op basis van een normvergoeding. In de praktijk blijkt dat deze normvergoeding vaak hoger ligt dan de werkelijke kosten. Dit heeft geleid tot aanpassing van de normbedragen in 2017.

AB Andere baten

3.5 Overige baten

	2016	Begroting 2016	2015
3.5.5 Ouderbijdragen	€ 68.769	€ 81.000	€ 72.667
3.5.6 Overige	€ 235.282	€ 198.000	€ 157.361
Totaal overige baten	€ 304.051	€ 279.000	€ 230.028

De ontvangen vrijwillige ouderbijdrage loopt wat terug. We zien al enkele jaren een lichte stijging van het aantal ouders dat deze bijdrage niet (volledig) betaalt.

De post *overige* bestaat uit:

	2016	Begroting 2016	2015
• Detachering Kempenhaeghe	€ 95.692	€ 88.000	€ 96.293
• Facturering AOT	€ 21.985	€ 20.000	€ 22.686
• Vrijval egalisatierek.afschr. gesubsidieerde activa	€ 12.337	€ 12.000	€ 16.174
• Terugbetalingsregeling studiekosten	€ 4.950	-	-
• DAS uitkering loonschade medewerker	€ 7.809	-	-
• Facturering DAB/LWOE	€ 175	€ 2.000	€ 3.992
• ESF subsidie	€ 60.440	€ 25.000	-
• Detachering LWOE	€ 13.665	€ 13.000	€ 9.057
• Inschrijfgeld symposia	€ 4.080	€ 10.000	€ 6.120
• Diversen	€ 14.149	€ 28.000*	€ 3.039
Totaal	€ 235.282	€ 198.000	€ 157.361

* Hierin is een bedrag van € 21.000 opgenomen dat eigenlijk thuis hoort bij de categorie Rijksbijdragen OCW. Het betreft een bijdrage van het samenwerkingsverband Helmond VO voor de begeleiding van leerlingen van het VSO naar het reguliere VO.

4 Lasten

LA Lasten

4.1 Personeelslasten

	2016	Begroting 2016	2015
4.1 Personeelslasten			
- Brutolonen/salarissen	€ 9.540.276	€ 11.740.000	€ 9.468.216
- Loonheffing/sociale lasten	€ 1.233.819	€ -	€ 1.198.183
- Pensioenpremies	€ 1.117.418	€ -	€ 1.177.931
- Premie verv.fonds	€ 530.603	€ 550.000	€ 522.892
- Premie part.fonds	€ 307.451	€ 390.000	€ 368.740
4.1.1 Lonen/salarissen	€ 12.729.567	€ 12.680.000	€ 12.735.962
-Dot./ontr. personele voorzieningen	€ -32.658	€ -110.000	€ -131.747
- Personeel niet in loondienst	€ 370.670	€ 331.000	€ 338.494
- Overige	€ 305.925	€ 455.000	€ 201.013
4.1.2 Ov. Pers. lasten	€ 676.595	€ 786.000	€ 539.507
4.1.2 Uitkeringen (-/-)	€ -149.216	€ -50.000	€ -
Totaal personeelslasten	€ 13.224.288	€ 13.306.000	€ 13.143.722

De loonkosten liggen in 2016 iets hoger dan in 2015 (0,6%). Het gemiddelde aantal personeelsleden is in de loop van het kalenderjaar afgenomen met 4,4931 fte. Per januari 2016 bedroeg de salarisverhoging 3,8% uit hoofde van een structurele loonsverhoging conform de cao PO. In 2016 is aan transitievergoedingen circa € 55.000 betaald. De pensioenpremie is aanvankelijk gedaald met 1,07% maar per 1 april gestegen met 0,70%. De premie voor het vervangingsfonds is per 1 januari 2016 gestegen met 0,68% en per 1 augustus gedaald met 0,5%. De premie voor het participatiefonds is in 2016 ongewijzigd gebleven maar ten opzichte van 2015 gedaald met 1,25%.

De Berkenschutse heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de Berkenschutse. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De premies worden door werkgever en werknemer betaald op basis van de onderstaande verdeling:

- Ouderdoms-, nabestaandenpensioen: werkgever 70% en werknemer 30%
- Arbeidsongeschiktheidspensioen: werkgever 70% en werknemer 30%
- Inkoop voorwaardelijk pensioen: werkgever 100%

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De beleidsdekkingsgraad van ultimo december 2016 is 91,7%. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. Het vereiste niveau van de beleidsdekkingsgraad is 128%. Vanuit de wet is bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan vijf jaar onder 104,2% mag liggen. Op basis van de financiële positie aan het einde van 2016, dient ABP opnieuw een herstelplan in te dienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). In het bestaande herstelplan is berekend dat de dekkingsgraad op 31 december 2016 boven 90% moet liggen. ABP voldoet aan deze zogenoemde kritische dekkingsgraad. De kritische dekkingsgraad geeft het niveau van de dekkingsgraad aan waarbij extra maatregelen genomen moeten worden om de financiële positie binnen tien jaar te kunnen herstellen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat volgens het bestaande herstelplan (dat is gebaseerd op de situatie van eind 2015) ABP de financiële situatie in elf jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2026 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128% zal zijn en dat ABP de pensioenen in 2017 niet hoeft te verlagen. Tevens betekent dit dat ABP geen noodzaak voorziet voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te

verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Berkenschutse heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van toekomstige hogere premies. De Berkenschutse heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De post *dotatie personele voorzieningen* is als volgt opgebouwd:

	2016	Begroting 2016	2015
Onttrekking voorziening uitgesteld verlof	€ - 6.383	€ - 7.500	€ - 11.518
Dotatie voorziening uitgesteld verlof	€ 7.590	€ 1.200	€ 2.175
Onttrekking voorziening toek. jubilea	€ - 12.809	€ - 1.300	€ - 18.109
Dotatie voorziening toekomstige jubilea	€ 30.468	€ 15.600	€ 27.275
Onttrekking voorziening beëindigingsregeling	€ -117.883	€ -118.000	€ -134.176
Dotatie voorziening beëindigingsregeling	€ 31.694	€ -	€ -
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	€ 2.666	€ -	€ 2.606
Dotatie voorziening erd zw	€ 32.000	€ -	€ -
Totaal	€ - 32.658	€ -110.000	€ -131.747

Onder *personeel niet in loondienst* is onder andere opgenomen de inhuur via Kempenhaeghe van fysiotherapeuten, neuroloog, verpleegkundige, medewerkster aula/catering, personele inzet Scureken, medewerker logistiek, ondersteuning bedrijfshulpverlening en bijdrage in de bestuurskosten.

Om innovatie binnen het onderwijs verder vorm te geven worden er medewerkers vrij geroosterd om ze de gelegenheid te bieden om deel te nemen aan "proeftuintjes" waarin nieuwe concepten rondom kwaliteit en leerlingenzorg binnen het onderwijs kunnen worden uitgedacht en toegepast. Voor het invullen van de reguliere lessen worden medewerkers ingehuurd bij een detacheringsbureau. Sinds de invoering van de wet werk en zekerheid maken wij vaker gebruik van de diensten van een detacheringsbureau voor het behoud van een flexibele schil. Dit is de reden dat de kosten van personeel niet in loondienst zijn gestegen ten opzichte van 2015 en hoger uitvallen dan begroot.

De post *overig* bestaat uit:

	2016	Begroting 2016	2015
Nascholing	€ 162.629	€ 208.000	€ 92.320
Kantinekosten	€ 32.251	€ 42.000	€ 32.684
Arbodienst	€ 51.153	€ 33.000	€ 26.575
Kosten jubilea/afscheid	€ 8.112	€ 13.000	€ 6.091
Werving en selectie	€ 3.139	€ 10.000	€ 6.762
Outplacement	€ 15.056	€ 100.000	€ 7.376
Representatiekosten	€ 8.048	€ 14.000	€ 10.854
Overig	€ 25.537	€ 35.000	€ 18.351
Totaal	€ 305.925	€ 455.000	€ 201.013

De kosten voor scholing liggen in 2016 hoger dan in 2015 en lager dan begroot. Door persoonlijke budgetten beschikbaar te stellen (conform de cao PO) hebben er in 2016 meer medewerkers scholing gevolgd. MT leden zijn gestart met een opleiding om zich later te kunnen registreren in het schoolleidersregister.

De kosten voor de arbodienst komen hoger uit dan in 2015 en ook hoger dan begroot. Vanwege het toegenomen ziekteverzuim is de arbo-arts vaker ingezet, ook ten behoeve van preventie.

De kosten voor werving en selectie komen lager uit dan vorig jaar en lager dan begroot. Door meer gebruik te maken van de digitale kanalen hoefde er in 2016 geen vacatures te worden geplaatst in de regionale dagbladen.

De kosten voor outplacement liggen hoger dan in 2015 maar lager dan begroot. Hierin zijn opgenomen de kosten voor outplacementtrajecten van medewerkers. De outplacementkosten per medewerker vielen lager uit dan begroot.

4.2 Afschrijvingen

	2016	Begroting 2016	2015
4.2.1 Software	€ 24.537	€ 10.000	€ 12.556
4.2.3 Inventaris en apparatuur	€ 277.005	€ 326.000	€ 291.512
4.2.4 Overige materiële vaste activa	€ 14.822	€ 15.000	€ 19.738
4.2.5 Leermiddelen PO	€ 48.199	€ 53.000	€ 41.764
Totaal afschrijvingen	€ 364.563	€ 404.000	€ 365.570

De afschrijving op software valt hoger uit dan begroot. Hieronder is opgenomen de ontwikkeling van het ouderportaal. Infrastructuur om het digitaal communiceren met ouders mogelijk te maken. De afschrijving op inventaris en apparatuur ligt lager dan begroot. Er is minder geïnvesteerd in speciaal meubilair, bovendien was er begroot voor vernieuwing van de inrichting van een gymzaal en veranderingen aan de entree van het hoofdgebouw. Beide investeringen zijn niet gerealiseerd in 2016.

Voor diverse gesubsidieerde investeringen valt een bedrag vrij van € 12.337 ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten.

4.3 Huisvestingslasten

	2016	Begroting 2016	2015
4.3.1 Huur	€ 62.158	€ 67.000	€ 68.107
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	€ 76.526	€ 128.000	€ 66.771
4.3.4 Energie en water	€ 112.374	€ 148.000	€ 115.108
4.3.5 Schoonmaakkosten	€ 329.299	€ 326.000	€ 337.767
4.3.6 Heffingen	€ 2.756	€ 4.000	€ 2.916
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	€ 107.500	€ 299.000	€ 328.000
4.3.8 Overige huisvestingslasten	€ 17.713	€ 71.000	€ 57.372
Totaal huisvestingslasten	€ 708.326	€ 1.043.000	€ 976.041

4.3.1 Huurkosten

De huurkosten betreffen huur van het AOT en een lesvoorziening in het centrum van Heeze ('t Perron). Door gebruik te maken van het AOT bestaat de mogelijkheid extra cluster 4 leerlingen te huisvesten. Tot 1 oktober 2016 vergoedde de gemeente een deel van de huur van het AOT. De huurkosten van 't Perron worden voor de helft door de gemeente vergoed.

4.3.3 (Klein) onderhoud en exploitatie

Het bedrag is als volgt opgebouwd:

	2016	Begroting 2016	2015
Onderhoud installaties	€ 13.168	€ 27.000	€ 16.677
Onderhoudsabonnementen	€ 34.543	€ 33.000	€ 22.238
Materialen ten behoeve van onderhoud	€ 6.824	€ 21.000	€ 5.367
Veiligheidsvoorzieningen	€ 9.162	€ 16.000	€ 11.015
Onderhoud tuin	€ 4.187	€ 5.000	€ 4.565
Onderhoud gebouwen	€ 509	€ 17.500	€ 2.995
Preventief onderhoud	€ 8.133	€ 6.000	€ 3.914
Overige kleine onderhoudskosten	€ -	€ 2.500	€ -
Totaal	€ 76.526	€ 128.000	€ 66.771

4.3.4 Energiekosten

Onderstaand een overzicht van de opbouw van de energiekosten (met vergelijkende cijfers van 2015 en 2014):

	2016	2015	2014
Gas	€ 50.293	€ 49.468	€ 64.775
Elektriciteit	€ 58.586	€ 62.076	€ 70.293
Water	€ 3.495	€ 3.564	€ 4.024
Totaal	€ 112.374	€ 115.108	€ 139.092

De verbruik cijfers van energie en water zijn als volgt:

	2016	2015	2014
Gas m ³	108.022	108.525	149.520
Elektriciteit KWh	462.056	476.790	546.448
Water m ³	3.068	1.761	1.027

Het gasverbruik is nagenoeg hetzelfde gebleven. Het elektriciteitsverbruik is gedaald (8%). De daling was het grootst in het hoofdgebouw en de kas. Het waterverbruik is toegenomen (74%) dit komt voornamelijk door hoger verbruik in het hoofdgebouw en de gymzaal. Dit wordt deels verklaard doordat de eindafrekening van het hoofdgebouw over 399 dagen heeft plaatsgevonden en het jaar ervoor over 339 dagen.

4.3.5 Schoonmaakkosten

In de schoonmaakkosten zijn ook opgenomen de kosten voor inhuur medewerkers van de huishoudelijke dienst van Kempenhaeghe (€ 281.000).

De kosten voor schoonmaakmaterialen bedragen € 36.000 en van vuilafvoer € 12.000.

4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening

In 2016 is het lange termijn onderhoudsplan geactualiseerd. Er is een overstap gemaakt naar een ander adviesbureau. Nu wordt van het bureau gebruik gemaakt dat ook het onderhoudsplan maakt voor de gebouwen van Kempenhaeghe. Aan de hand van het nieuwe onderhoudsrapport is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening opnieuw berekend. De dotaties in de komende jaren komen lager uit dan de afgelopen jaren. In verband met gewijzigde regelgeving omtrent groot onderhoud aan gebouwen met ingang van 2015 (overdracht verantwoordelijkheid van gemeente naar schoolbestuur) hebben er in 2014 en 2015 inhaaldotaties plaatsgevonden. Deze hingen vooral samen met het verwachte groot onderhoud aan daken en het geheel vervangen van verwarmingsinstallaties. Op grond van de laatste inspectie is vastgesteld dat de verwachte onderhoudskosten lager zullen uitkomen.

4.3.8 Overige huisvestingslasten

Deze liggen in 2016 lager dan in 2015 en lager dan begroot. In 2015 was hierin opgenomen de aanpassing van een aantal lokalen (€ 29.000) en asbestsanering hoofdlocatie (€ 9.000). In de begroting is rekening gehouden met extra kosten voor verhuizing en inrichting werkplaatsen AOT (€ 25.000). Besloten is om nog minimaal 3 jaar te blijven zitten op de huidige locatie. In die drie jaar wordt onderzocht wat de beste locatie is voor deze afdeling. Bovendien waren er bedragen opgenomen voor technische aanpassingen van het hoofdgebouw in verband met verduurzaming, herinrichting speel- en parkeerplaatsen. Deze werkzaamheden zijn niet uitgevoerd in afwachting van een strategisch huisvestingsplan dat mede in overleg met de gemeente nog vorm moet krijgen.

4.4 Overige lasten

	2016	Begroting 2016	2015
4.4.1 Administratie-en beheerslasten:			
- Administratie en beheer	€ 162.992	€ 217.000	€ 179.512
-Reis- en verblijfskosten	€ 88.702	€ 103.000	€ 89.952
-Overige beheerslasten	€ 214.977	€ 256.000	€ 206.696
	€ 466.671	€ 576.000	€ 476.160
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 271.215	€ 405.000	€ 229.918
4.4.3 Voorziening dubieuze vorderingen	€ 1.624	€ -	€ -
4.4.4 Overige	€ 47.475	€ 80.000	€ 53.733
Totaal overige instellingslasten	€ 786.985	€ 1.061.000	€ 759.811

De kosten voor *administratie en beheer* bestaan uit:

	2016	Begroting 2016	2015
Advieskosten (advies over; juridische zaken, inkoop, risico analyse, gelijke schooltijden, brandpreventie, ESF subsidie)	€ 73.192	€ 135.000	€ 132.199
Administratiekantoor	€ 63.419	€ 55.000	€ 32.426
Accountantskosten	€ 20.294	€ 14.000	€ 11.483
Kantoorbenodigdheden	€ 6.087	€ 13.000	€ 3.404
Totaal	€ 162.992	€ 217.000	€ 179.512

De advieskosten liggen in 2016 lager dan in 2015 en lager dan begroot. In 2015 zat hierin een bedrag van ruim € 47.000 voor advieskosten kwaliteitshandboek en € 25.000 voor advies Europese aanbesteding. In 2016 is er onder meer advies gevraagd voor; juridische kwesties, inkoopvoorwaarden –handboek en –beleid, risicoscan, bestuurs formatieplan, meerjarenbegroting, quick scan NEN 7510 en deelnotities contourennota.

In de begroting was daarnaast nog rekening gehouden met advieskosten rondom een nieuwe website en overige ICT aangelegenheden, advies met betrekking tot verduurzaming gebouwen en functiewaardering. Om diverse redenen zijn deze kosten niet gemaakt in 2016 deze zijn (grotendeels) doorgeschoven naar 2017.

De kosten voor het administratiekantoor komen hoger uit dan in 2015 en ook hoger dan begroot. Met ingang van 2016 is de overstap gemaakt van administratiekantoor Helder Onderwijs naar Dyade. Bij de keuze van

administratiekantoor heeft kwaliteit geprevalueerd boven prijs. De basisdienstverlening bij Dyade kost jaarlijks circa € 55.000. Voor maatwerk oplossingen specifiek voor De Berkenschutse is circa € 4.000 betaald. Daarnaast zijn er in 2016 kosten gemaakt voor afwikkeling dienstverlening door Helder Onderwijs.

De accountantskosten zijn als volgt onder te verdelen:

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	€ 20.294
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	-
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	-
Totale honoraria voor andere niet-controlediensten	-

De controlewerkzaamheden worden uitgevoerd door EY. Het bedrag ad € 20.294 heeft voor € 2.750 betrekking op meerwerk 2015.

In 2016 is sprake van een prijsverhoging voor de controlewerkzaamheden.

De overige beheerslasten komen hoger uit dan in 2015. Dit komt voornamelijk door hogere kosten voor vormgeving LWOE. De werkelijke kosten komen echter lager uit dan begroot.

De post *inventaris, apparatuur en leermiddelen* is als volgt opgebouwd:

	2016	Begroting 2016	2015
Leermiddelen	€ 247.268	€ 341.000	€ 188.044
Aanschaf en onderhoud inventaris	€ 8.016	€ 31.000	€ 13.669
Ict benodigdheden	€ 15.581	€ 29.000	€ 27.165
Overig	€ 350	€ 4.000	€ 1.040
Totaal	€ 271.215	€ 405.000	€ 229.918

De kosten voor inventaris, apparatuur en leermiddelen vallen lager uit dan begroot. vanwege minder aanschaf van ge- en verbruiksmaterialen.

De *overige lasten* (€ 47.500) betreffen de kosten voor overblijven, uitstapjes met leerlingen, excursies, introductiedagen, schoolreisjes en gala inclusief de daarbij behorende kosten zoals verblijf, entree, vervoer en maaltijden. Deze lasten komen in 2016 lager uit onder andere doordat er in 2016 geen schoolmelk meer wordt aangeboden.

5 Financiële baten en lasten

FB Financieel en buitengewoon

	2016	Begroting 2016	2015
5.1 Rentebaten	€ 60.205	€ 100.000	€ 97.229
5.2 Waardeverandering financiële vaste activa en effecten	€ -	€ -	€ -
5.4 Rentelasten	€ -	€ -	€ -
Saldo financiële baten en lasten	€ 60.205	€ 100.000	€ 97.229

5.1 Rentebaten

De *rentebaten* zijn lager dan in 2016 en lager dan begroot vanwege een lagere creditrentevergoeding.

Winstbestemming

Het bestuur stelt voor om de winst als volgt te bestemmen:

• Toevoegen aan de algemene reserve	€ 2.200.343
• Onttrekken aan bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarkt beleid	€ -35.854
• Onttrekken aan bestemmingsreserve BAPO	€ -81.937
• Onttrekken aan bestemmingsreserve update automatisering	€ <u>-87.768</u>
	€ 1.994.784

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen die hier vermeld dienen te worden.

C. Overige gegevens

.....

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat tot vrije beschikking staat van de stichting

Resultaat lopend boekjaar: € 1.994.784.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe) te Heeze gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe) op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van De Berkenschutse (onderdeel van Stichting Kempenhaeghe) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening

nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten, alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

D. Bijlagen

Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon

STICHTING KEMPENHAEGHE, INZAKE DE BERKENSCHUTSE

KvK nummer: 41087534
Onderwijstype: Speciaal Onderwijs (SO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)
Bezoekadres: Sterkselseweg 65
5591 VE Heeze
Postadres: Postbus 61
5590 AB Heeze
Telefoonnummer: 040-2279300
E-mail: informatie@berkenschutse.nl
Internetsite: www.berkenschutse.nl
Bestuursnummer: 73906
Brinnummer: 05HJ
Bestuurder: Mw. dr. H.W.C.C.I. Chatrou (voorzitter)
Dhr. drs. N.G.J.J. Geurts MHA

Algemeen directeur: Mw. M.A.C. Hertroijs MME

Wanneer u na het lezen van dit jaarverslag nog vragen heeft, nodigen wij u uit te reageren via bovengenoemd e-mailadres.

Contactpersoon voor deze rapportage:

Naam: Mw. J.C.W.M. van de Goor
Functie: Hoofd financiën
Telefoonnummer: 040-2279929
E-mail: Jacqueline.van.de.Goor@berkenschutse.nl

Samenstelling raad van bestuur Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2016.

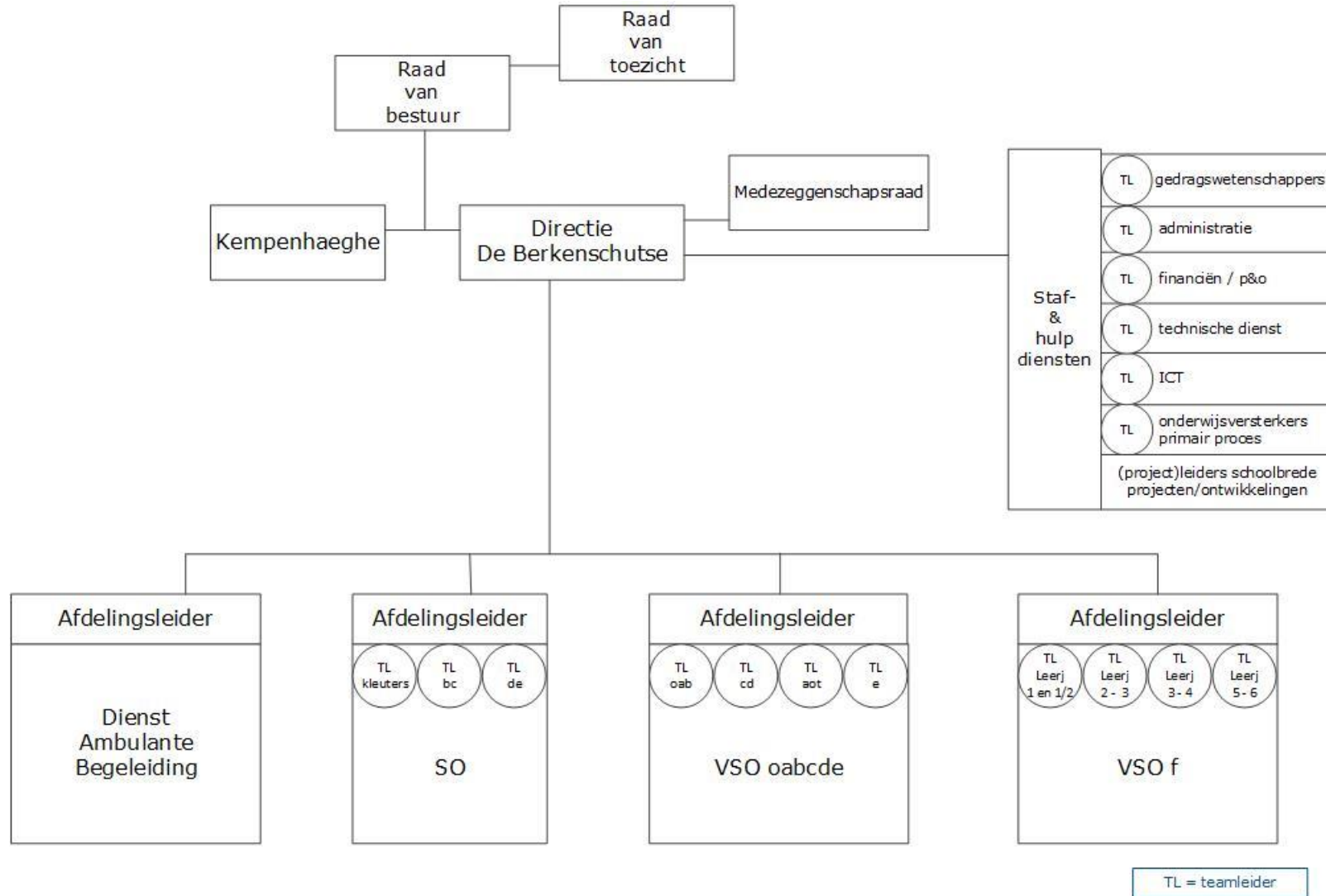
Voorzitter: Mw. dr. M. Chatrou
Lid: Dhr. drs. N. Geurts MHA

Samenstelling raad van toezicht Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2016

Voorzitter: Dhr. mr. H.A. van Gameren
Vice-voorzitter: Dhr. J.G.W. ter Huurne MBA

Leden: Mw. drs. C.R.A. van Dijk
Mw. dr. J.E.M. van Eerd-Vismale MBA
Dhr. dr. H.J.H.M. van Dessel
Dhr. drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlage 2: Organogram de Berkenschutse

Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-16	Resultaat 2016	Omzet 2016	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee
Stichting Berkenschutse AOT	Stichting	Heeze-Leende	4	-	-	€ 21.985	Neen	Ja
						€ 21.985		

Code activiteiten 1 = contractonderwijs
2 = contractonderzoek
3 = onroerende zaken
4 = overige

Naam	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur
Stichting Berkenschutse AOT	De begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen die worden aangemerkt als gehandicapt vanwege epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening.	C.G.R. van der Linden A.F.M. Jansen A.A.W.M. van den Broek

Tot en met 2015 werd in deze overzichten ook melding gemaakt van de Stichting Vrienden van de Berkenschutse. In 2016 heeft het bestuur besloten tot ontbinding van de stichting. Dit als gevolg van het besluit om de doelstellingen van deze stichting onder te brengen in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe. Het batig saldo, zijnde een bedrag van € 3.770 is overgemaakt naar de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe voor het verder uitvoeren van de gestelde doelstellingen. De Stichting Vrienden van De Berkenschutse is met ingang van 12 december 2016 opgeheven en uitgeschreven uit het handelsregister.

Bijlage 4: Verloop projecten

Onderstaand treft u een overzicht aan van het verloop van de projecten welke overlopen van 2015 naar 2016 en/of van 2016 naar 2017.

De van het Ministerie van OC&W ontvangen subsidies zijn in dit overzicht niet opgenomen.

Projectnaam	beginsaldo 2016	inkomsten 2016	uitgaven 2016	eindsaldo 2016
Overige subsidies				
Project Albertlaan	€ 44.264	€ -	€ -	€ 44.264
UWV	€ 80.544	€ -	€ 80.544	€ -
Smal experiment Passend Onderwijs	€ 30.000	€ -	€ -	€ 30.000
Stichting leergeld	€ 1.742	€ -	€ 1.742	€ -
Project KDC	€ 4.781	€ -	€ 3.420	€ 1.361
Bazen Verbazen	€ -	€ 10.000	€ 20.950	€ -10.950
Opgenomen onder:				
Overlopende activa	€ -			€ 10.950
Vlottende passiva	€ 161.331			€ 75.625

Project Albertlaan

Het betreft de in het verleden ontvangen middelen van de gemeente Eindhoven inzake de vergoeding van de inrichtingskosten en het onderwijsleerpakket voor het opvangen van de groei van de (voormalige) cluster 4 leerlingen.

UWV

Van het UWV worden middelen ontvangen wanneer medewerkers zwangerschapsverlof hebben. Deze middelen worden gebruikt ter vervanging van dit verlof. Met ingang van 2016 lopen deze vergoedingen via de exploitatierekening.

Smal experiment passend onderwijs

De Berkenschutse verzorgt onderwijs aan (voormalige) cluster 4 leerlingen op Havo/VWO niveau. Van 2001 tot augustus 2011 stonden deze leerlingen ingeschreven bij De Korenaer. Met ingang van schooljaar 2011/2012 mogen deze leerlingen bij De Berkenschutse worden ingeschreven. Het betreft voornamelijk een experiment met een looptijd van 5 jaar.

Stichting leergeld

In 2013 is er door stichting leergeld een subsidie toegekend aan het AOT van circa € 15.000. De middelen zijn aangewend voor het verder doorontwikkelen van een fietsenwerkplaats.

Project KDC

Het betreft een in het verleden ontvangen subsidie voor een leerling in zorgklas "De Boom" met een specifieke zorgbehoefte. Het bedrag wordt aangewend voor specifieke scholingsbehoefte van medewerkers.

Bazen Verbazen

In 2016 heeft het AOT een prijs gewonnen waaraan een geldbedrag gekoppeld was van € 25.000. Doel van het project is jongeren in contact brengen met werkgevers. Eind 2016 was een deel van de geldprijs ontvangen en waren de projectkosten grotendeels al betaald.

Bijlage 5: OC& W bijlagen

1.5.2 Kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW

	Bekostigingsjaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking	Betaalritme lumpsumbedrag	Toerekening lumpsumbedrag (5/12)	Te vorderen 31-12-2016
Overlopende post Lumpsum basis bek.	2016-2017	670028-2 27-10-2016	€ 3.189.177	€ 1.101.971	€ 1.328.824	€ 226.853
Zware ondersteuning	2016-2017	768683-2 27-10-2016	€ 6.136.605	€ 2.120.409	€ 2.556.919	€ 436.510
Totaal kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW			€ 9.325.782	€ 3.222.380	€ 3.885.743	€ 663.363
KP1 BP Beleidsinfo P						

Brin nr. 05HJ	lasten administratie	lasten huisvesting	lasten leermiddelen	lasten meubilair	baten ouderbijdragen	lasten schoonmaken	baten sponsoring	baten totaal	lasten totaal
	€ 706.863	€ 379.027	€ 476.510	€ 38.153	€ 68.769	€ 329.299	€ -	€ 17.078.945	€ 15.084.161

Bijlage 6: Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond? J/N
Subsidie studieverlof 2016	775380-1	20-9-2016	€ 16.045,12	€ 16.045,12	N

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
Niet van toepassing						

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2016	Ontvangen in verslagjaar	Lasten verslagjaar	Totale kosten 31-12-2016	Saldo nog te besteden 31-12-2016
Niet van toepassing								

Bijlage 7

WNT-verantwoording 2016 Stg. Kempenhaeghe, De Berkenschutse

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stg. Kempenhaeghe van toepassing zijnde regelgeving: Regeling bezoldiging topfunctionarissen zorg.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen en gewezen leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

bedragen x € 1	Dr. H.W.C.C.I. Chatrou	Drs. N.G.J.J. Geurts MHA
Functiegegevens	Voorzitter raad van bestuur	Lid raad van bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum¹	€ 179.000	€ 179.000
Beloning	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
<i>Subtotaal</i>	[SOM]	[SOM]
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	[SOM]	[SOM]
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM

Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
Beloning	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2015	[SOM]	[SOM]

De directie van de Berkenschutse valt niet onder de WNT daar zij niet belast is met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling. De leden van de raad van bestuur van Stg. Kempenhaeghe worden niet door De Berkenschutse bezoldigd, derhalve wordt de beloning hier niet opgenomen.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

De toezichthouders hebben een overeenkomst met Stg. Kempenhaeghe. De Berkenschutse betaalde in 2016 aan Kempenhaeghe een tegemoetkoming voor de kosten van bestuur en raad van toezicht.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bijlage 8: Ken- en stuurgetallen

Onderwerp		2016	2015	
A	Weerstandsvermogen	Vrij EV/totale exploitatiebaten *100	48,78%	36,47%
	Kapitalisatiefactor	(TV-/-gebouwen)/TB	87,65%	79,04%
	Solvabiliteit 1	Eigen vermogen/ totaal vermogen*100	79,86%	74,93%
	Solvabiliteit 2	Eigen verm. + Voorz./totaal vermogen*100	89,89%	85,80%
	Liquiditeit	Vlottende activa/ kortlopende schulden	9,1	6,4
	Rentabiliteit		€ 1.994.784	€ 1.577.163
	Rentabiliteit/totale baten		11,68%	9,38%
B	Perc. Personele lasten/ Totale lasten		87,67%	86,22%
	Perc. Materiële lasten/ Totale lasten		12,33%	13,78%
	Perc. Afschrijvingslasten/ Mat.lasten		19,60%	17,40%
	Perc. Huisvestingslasten/ Mat.lasten		38,08%	46,45%
	Perc. Overige instellingslasten/ Mat.lasten		42,31%	36,16%
	Perc. Algemene reserve/ Totale baten		48,78%	36,47%
	Perc. Eigen vermogen/ Totale baten		69,99%	59,22%
	Perc. Voorzieningen/Totale baten		8,79%	8,59%
	Perc. Rijksbijdragen/Totale baten		93,43%	94,45%
	Perc. Ov. Overheidsbijdragen/ Totale baten		4,44%	3,60%
C	Aantal leerlingen (per 1-10)			
	SO		152	152
	VSO		<u>480</u>	<u>485</u>
	Totaal		632	637
	Instroom		137	143
	Uitstroom		142	183
	Doorstroom (van SO naar VSO)		17	24